

ITÄVALTALAINEN NÄKEMYS KEYNESIIN

Hans-Herman Hoppe

I – KLASSINEN TALOUSTEORIA

Tarkoitukseni on esittää eräitä perustotuuksia taloudellisen kehityksen prosessista ja työllisyyden, rahan ja koron roolista siinä. Nämä totuudet eivät ole lähtöisin itävaltalaisesta koulukunnasta eivätkä ne myöskään ole olennainen osa ainoastaan tätä taloudellisen ajattelun perinnettä.

Itse asiassa suurin osa niistä oli osa kokonaisuutta jota nykyään kutsutaan klassiseksi taloustieteeksi, ja niiden todenperäisyyden tunnustaminen erotti taloustieteilijät ainutkertaisesti pelkistä intoilijoista. Silti itävaltainen koulukunta ja erityisesti Ludwig von Mises ja edesmennyt Murray N. Rothbard ovat antaneet selkeimmän ja kaikkein täydellisimmän esityksen näistä totuuksista (Mises [1949] 1966; Rothbard [1962] 1970). Lisäksi tämä koulukunta on tuonut esiin sen kaikkein tinkimättömimmän puolustuksen osoittamalla niiden olevan perimmiltään johdettavissa perustavista, kiistämättömistä väitelauseista (kuten että ihminen toimii ja tietää mitä toiminta tarkoittaa) vahvistaakseen ne totuuksina joiden kiistäminen ei olisi ainoastaan tosiasiallisesti väärin, vaan merkitsisi myös paljon ratkaisevammin loogisia ristiriitoja ja järjenvastaisuuksia.[1]

Aluksi rakennan järjestelmällisesti tämän taloudellisen kehityksen itävaltalaisen teorian. Sen jälkeen siirryn J.M. Keynesin ”uuteen” teoriaan, joka kuuluu kuten hän ylheästi itse tunnusti ”alamaailman” taloustieteen perinteeseen (kuten merkantilismi) ja taloustieteen intoilijoihin kuten S. Gesell (Keynes 1936). Tulen osoittamaan että Keynesin uusi taloustiede, kuten tämä ”alamaailman” perinne, ei ole muuta kuin loogisen epärehellisyyden huntua, joka on saavutettu vaikeaselkoisella erikoiskielellä, määritelmiä siirtämällä ja loogisilla epäjohdonmukaisuuksilla pyrkimyksenä luoda keskusjohtoinen, vapaiden markkinoiden vastainen taloudellinen järjestelmä.

I.1 Työllisyys

”Työttömyys esteettömillä markkinoilla on aina vapaaehtoista” (Mises [1949] 1966; 599). Ihminen työskentelee koska hän suosii sen tekemisestä odottamia tuloksia verrattuna työn tekemättömyyden haitallisiin vaikutuksiin ja vapaa-ajasta saatuun

henkiseen tuloon. Hän ”lopettaa työskentelyn siinä pisteessä, jossa hän alkaa arvostamaan vapaa-aikaa, työn tekemättömyyden haitan puuttumista, korkeammalle kuin tyytyväisyyden lisäystä työskentelemällä lisää” (ibid.: 611). Tällöin selkeästi Robinson Crusoe, omavarainen tuottaja, voi ainoastaan olla työttömänä vapaaehtoisesti, toisin sanoen koska hän suosii pysyä joutilaana ja kuluttaa nykyisiä hyödykkeitä, sen sijaan että käyttäisi lisätyötä tulevien hyödykkeiden valmistukseen.

Seuraus on sama, kun Perjantai ilmestyy ja syntyy yksityisomistuksen talous, pohjautuen yhteiseen tunnustamiseen jokaisen henkilön yksinomaisesta oikeudesta omistaa niitä resursseja, jotka hän on tunnistanut niukoiksi ja on ottanut haltuunsa (tiloittanut) sekoittamalla omaa työtään siihen ennen kuin kukaan muu on tehnyt niin, samoin kuin omistusoikeuden kaikkiin niiden avulla tuotettuihin hyödykkeisiin. Tässä tilanteessa ei tule ainoastaan vaihtosuhteet—hinnat—aineellisten hyödykkeiden ostamiseen tai vuokraamiseen mahdollisiksi, vaan myös hinnat (palkat) työsuoritusten vuokraamiseen.

Työllistyminen tulee seuraamaan silloin, kun työntekijä arvostaa tarjottua palkkaa korkeammin kuin tyydytystä vapaa-ajasta tai itsensä työllistämisen tuotoksia. Jälkimmäisessä tapauksessa työläisellä on kolme vaihtoehtoa. Hän voi

1. työskennellä omavaraisesti omilla resursseillaan, tai tiloittaa aikaisemmin viljelemättömiä resursseja, ja kuluttaa omat hyödykkeensä;
2. tulla kapitalistiseksi yrittäjäksi, ryhtyen vaihtokauppaan muiden yksityisyrittäjien kanssa; tai
3. tulla kapitalistiseksi yrittäjäksi markkinoilla, myyden tuotetta rahasta.

Työllisyys tulee lisääntymään ja palkat nousemaan niin kauan kuin yrittäjät pitävät nykyisiä palkkoja alhaisempina kuin rajatuottoa (diskontattuna aikapreferenssillä)[2], jonka vastaavan lisäyksen työllistämällä voidaan odottaa saatavan aikaiseksi. Toisaalta seurauksena tulee olemaan työttömyys, sekä se tulee kasvamaan niin kauan kuin henkilö arvostaa itsensä työllistämisen rajatuottoa tai tyydytystä vapaa-ajasta korkeammalle kuin palkkaa, joka heijastaa hänen työpalveluksiensa rajatuottavuutta. Tässä rakennelmassa ei ole loogista paikkaa sellaisella kuin ”vastentahtoiselle työttömyydelle.”

Henkilö ei ole työllistetty, toisin sanoen työskentele palkattuna työntekijänä, joko koska hän suosii vapaa-aikaa tai koska hän työllistää itsensä. Kummassakin tapauksessa henkilö on työttömänä vapaaehtoisesti. Mutta eikö voi pitää paikkansa, että vapailla ja esteettömillä markkinoilla joku on ”työttömänä” sen nykyaikaisessa merkityksessä, eli hän on etsimässä työtä ja ei voi löytää töitä? Mutta tällainen rakennelma saa aikaan useita ongelmia. Sillä saatan hakea Harvard yliopiston puheenjohtajan virkaa, ja tämä työnantaja jostain epäselvästä syystä saattaa jättää minut palkkaamatta virkaan. Voisimme sanoa, että olen ”vastentahtoisesti työtön,” mutta tämä vääristäisi termin käytännöllistä merkitystä.

Missä tahansa palkkasopimuksessa, kuten missä tahansa vapaiden markkinoiden vaihdannassa, *molempien osapuolten* tulee osallistua omasta tahdostaan vaihdantaan, toisin sanoen molempien tulee osallistua vapaaehtoisesti. Jos puolet työvoimasta päättäisi, että jokainen heistä tulisi palkata Harvardin puheenjohtajaksi, ja jokainen vaatisi tätä eikä mitään muuta työtä, tällöin tosiaankin puolet työvoimasta vähennettynä yhdellä tulee olemaan pysyvästi ja ”vastentahtoisesti” työttömänä. Mutta onko tämä keynesiläisittäin vapaan markkinan epäonnistuminen vai onko se noiden työntekijöiden ajatusprosessien ja arvojen epäonnistumista? Ja koska tämä on selkeästi työntekijöiden itsensä sisäinen virhe, voimme pitää tällaista työttömyyttä ”vapaaehtoisena” sen realistisessa merkityksessä, sen ollessa seurausta sisäisistä ajatusprosesseista ja näiden työntekijöiden valinnoista, vaikkakin jokainen ”vapaaehtoisesti” suosisikin olevansa Harvardin puheenjohtaja mieluummin kuin ilman työtä.

Vastaavasti ja ollen lähempänä taantumien työttömyyden todellisuutta, työntekijät saattavat vaatia ettei heitä tulla palkkaamaan tiettyä palkkatasoa alemmalla tasolla, toisin sanoen asettaen itselleen vähimmäispalkan, jonka alta heitä ei voida palkata. Yleensä tätä tapahtuu bisnessyklin taantumassa, jolloin kuten itävaltalainen bisnessykliteoria kertoo, tapahtuu yllättävä pudotus työnantajien kysynnässä työvoimalle, erityisesti pääomahyödykkeiden teollisuudenaloilla. Tämä pudotus on heijastusta yhtäkkisestä paljastuksesta taantumun puhjetessa, että bisnesmiehet ovat harhautuneet inflatoriseen luottoekspansioon ja siitä johtuvaan korkotasojen putoamiseen alle vapaan markkinan tason, tehden kestäättömiä virhesijoituksia. Tällaiset investoinnit nostavat palkkatasoja ja muita hintoja liian korkealle, verrattuna

markkinoiden todelliseen kykyyn ostaa näitä pääomahyödykkeitä kannattavalla hinnalla.

Pankkiluottolaajentumisen päätös, tai merkittävä hidastuminen, paljastaa nämä virheinvestoinnit ja saa aikaa yllättäviä liiketappioita, johtuen jyrkkää pudotukseen liikeyritysten kysynnässä työvoimalle, maalle ja raaka-materiaaleille. Yleisesti maan ja materiaalien hinnat ovat vapaita putoamaan vapailta markkinoilla, mutta usein työntekijät eivät tule hyväksymään yllättävää palkkatasojen pudotusta, seurauksen ollen sama kuin kaikilla vapaan markkinan hintaa korkeammilla minimihinnoilla: joutilas, myymätön ylijäämä tällä ylikorkealla hinnalla.

Työmarkkina toimii kuten mikä tahansa hyödykkeiden ja palveluiden markkina: keinotekoinen minimi markkinoiden palkkatasoa ylempänä aiheuttaa myymätöntä ylijäämää—tässä tapauksessa työvoiman työttömyyttä. Mitä nopeammin työntekijät antavat palkkatasojensa pudota, sitä nopeammin tulee työttömyys katoamaan.

Oletetaan jälleen että menen työnantajalleni yliopistossa ja vaadin että minua ei tulla työllistämään ellei palkkaani nosteta miljoonaan dollariin vuodessa. Silmänräpäyksessä he toivottavat minulle ”hauskaa loppuelämää.” Olenko silloin ”vastentahtoisesti” työttömänä? Siinä merkityksessä kyllä, että haluaisin tulla työllistetyksi nykyiseen asemaani miljoonalla ja työnantajani kieltäytyy tekemästä tällaista sopimusta. Siinä merkityksessä ei, että itsepäisesti vaadin olla jatkamatta työllistämistäni vähemmällä kuin miljoonalla vuodessa ja ”vapaaehtoisesti” suosien joutilaisuutta tuon summan alittavalla palkalla. Vaikka jälleen en nauttisi joutilaisuudesta ja suosisin nykyistä asemaani miljoonalla dollarilla vuodessa, olen ”vapaaehtoisesti” työtön varmasti johdonmukaisessa merkityksessä, että työttömyyteni on seurausta omista sisäisistä älyllisistä prosesseistani.

Tulisi olla selvää että työntekijöiden tapauksessa epäonnistumisessa sopeutua nopeasti työvoiman pikaisesti laskevaan kysyntään on kyse ainoastaan aste-erosta, erilaisen tilanteen sijasta suhteessa omaan outoon hypoteettiseen tapaukseeni. Tällaisena työntekijän kieltäytyminen tai itse-asetettu minimipalkka ei myöskään ole aina ja välttämättä huono päätös. Useissa tapauksissa hän saattaa olla ”spekulatiivisesti työttömänä,” joko odottaen siirtymistä toiseen työhön tai alueelle tai olevan

odottavalla kannalla, koska hän odottaa ennen pitkään työvoiman kysynnän hänen entisessä positiossaan tai sitä läheisesti vastaavassa tulevan nousemaan, ja hän pystyy palaamaan työhön korkeammalla palkalla. Joten nämä odotukset eivät välttämättä ole järjettömiä; ne saattavat joissain tapauksissa pitää paikkansa. Mutta jälleen hän on ”vapaaehtoisesti” työttömänä, jopa silloin kun hänen odotuksensa osoittautuvat virheellisiksi.[3] Kuten Mises mainitsee:

”Työttömyys on muuttuvan talouden ilmiö. Työntekijän jättäessä käyttämättä välittömästi jokaisen mahdollisuuden saada uusi työ hänen tultuaan erotetuksi tuotantoprosessien järjestelyissä ilmenneiden muutoksien takia...ei ole automaattinen reaktio ilmenneisiin muutoksiin kyseessä olevan työnhakijoiden valinnoista ja tahdosta riippumatta, vaan seurausta heidän tarkoituksellisesta toiminnastaan. Se on spekulatiivista, ei kitkallista. (Mises [1949] 1966: 600)

Luonnollisesti tämä ei tarkoita, että kaikki työttömyys on ”vapaaehtoista,” vaan ainoastaan vapailta ja esteettömillä markkinoilla. Kun markkinoihin kohdistuu ulkopuolista pakotettua väliintuloa, erityisesti kun ulkoinen pakottava instituutio, joko liitto tai valtio, asettaa palkkatasot markkinoiden tasoa ylemmäksi, tällöin ilmenee ”vastentahtoista” työttömyyttä, ja tämä työttömyys tulee kestämään niin kauan kuin palkkatasoa pidetään kyseisen ammatin työn rajatuottavuuden yläpuolella.

Toinen tapa, jolla valtio voi pakottaa työttömyyttä, on *tukemalla* tätä työttömyyttä maksamalla työntekijöille heidän työttömyyden laajuudessa. Tämä voi ilmetä joko suorina valtion maksuina työttömälle (usein verovapaina ja näin korkeampina verojen jälkeisessä merkityksessä) tai sosiaalitukena. Kummassakin tapauksessa henkinen nettotuotos työnteosta suhteessa vapaa-aikaan vähenee jyrkästi tällaisella tuella, ja kannustin hyväksyä tarjottu markkinapalkka vähenee samassa suhteessa. Mises tarkkanäköisesti viittaa tällaiseen työttömyyteen ”institutionaalisenä” työttömyytenä.

Näin ollen vastentahtoinen työttömyys on loogisesti mahdollista ainoastaan silloin kun vapaa markkinatalous on muuttunut perustavanlaatuisesti ja ilmaantuu henkilö tai instituutio, joka pystyy menestyksekkäästi harjoittamaan kontrollia resursseista joita hän tai se ei ole tiloittanut tai hankkinut vapaaehtoisen vaihdannan avulla tiloittajilta. Tällainen markkinan ulkopuolinen instituutio, asettamalla minimipalkan työn rajatuottavuutta korkeammalle, pystyy tehokkaasti estämään vaihdannan työpalveluiden tarjoajan ja kapitalistin välillä, vaihdannan jota molemmat osapuolet

suosisivat, jos molemmilla olisi rajoittamaton hallinta heidän tiloitettuihin omaisuuksiinsa. Potentiaalisesta työntekijästä tulee tällöin vastentahtoisesti työtön, ja potentiaalinen työnantaja pakotetaan siirtämään täydentävät tuotannontekijät enemmän arvoa tuottavista käytöistä vähempiin.

Itse asiassa markkinan ulkopuolinen instituutio pystyy periaatteessa luomaan minkä tahansa halutun määrän vastentahtoisia työttömyyttä. Esimerkiksi miljoonan dollarin minimituntipalkka tekisi käytännössä kaikista työttömiä ja tällä tavoin pakotetusti itsetyöllistettyjä, tuomiten pääosan tämän päivän väestöstä nälkäkuolemaan. Vapaan markkinan säännöistä erivapautettujen instituutioiden puuttuessa vastentahtoinen työttömyys on looginen mahdottomuus, ja seurauksena on vauraus, köyhyyden sijaan.

I.2 Raha

Ihminen osallistuu vaihdantatalouteen (sen sijaan että pysyttäisiin omavaraisuuden eristyneisyydessä) siinä määrin kuin hän kykenee antamaan arvoa työnjaon järjestelmän korkeammalle tuottavuudelle ja hän suosii suurempaa määrää hyödykkeitä vähempiin nähden. Hänen markkinoille osallistumisestaan nousee vuorostaan esiin hänen halunsa vaihdannan välineeseen, nimeltään rahaan. Itse asiassa ainoastaan, jos oletettaisiin inhimillisesti mahdoton—nimittäin että ihmisellä olisi täydellinen kyky nähdä tulevaisuuteen—hänellä ei olisi mitään syytä käyttää rahaa. Tällöin kaiken epävarmuuden poistuessa tasapainon ei-koskaan maassa tiedettäisiin tarkalleen, ehdot, ajat ja paikat kaikille tuleville vaihdannoille; sen mukaisesti kaikki voitaisiin järjestää etukäteen ja kaikki tapahtuisi suoralla vaihdannalla epäsuoran sijaan. (Mises [1949] 1966: 244-50).[4]

Kuitenkin vääjäämättömässä ihmisen epävarmuuden olotilassa, jossa kaikki nämä ovat tuntemattomia ja toiminta on luonteeltaan spekulatiivista, ihmiset alkavat vaatia hyödykkeitä, ei pelkästään yksinomaan niiden hyötyarvon takia, vaan myös niiden vaihdannan välineellisen arvon takia. Hän harkitsee myös vaihdantaa silloin, kun hankittavat hyödykkeet ovat poisannettuja markkinoitavampia, tavalla jolla niiden hallussapito edistää suoraan käyttökelpoisten tuotteiden ja palveluiden hankintaan jonain nykytilassa tuntemattomina tulevaisuuden päivämäärinä.

Sen lisäksi koska vaihdannan välineen tarkoituksena on edistää suoraan

käyttökelpoiset hyödykkeiden tulevaa ostamista, ihmiset tulevat luonnollisesti suosimaan hankkiakseen paremmin markkinoitavan, jopa yleisesti markkinoitavan, vaihdannan välineen, sen sijaan kuin vähemmän tai ei-yleisesti markkinoitavan. Tämän vuoksi ”tapahtuu vääjäämätön suuntaus vähemmän markkinoitavien hyödykkeiden sarjoille vaihdon välineenä tulla hylätyksi yksi kerrallaan kunnes lopulta jäljelle jää yksi hyödyke, jota käytetään yleisesti vaihdannan välineenä, toisin sanoen raha” (Mises 1971: 32-33; Menger 1981). Ja siirryttäessä kohti tätä lopullista päämäärää valitsemalla rahoja jotka ovat yhä suuremmissa määrin laajasta käytettyjä, työnjako laajenee sekä tuottavuus lisääntyy.

Sen jälkeen kun hyödyke on vakiintunut yleiseksi vaihdannan välineeksi ja kaikkien suoraan käyttökelpoisten vaihdettavien hyödykkeiden hinnat ilmaistaan tämän rahan yksiköissä (rahayksikön hinnan ollessa sen voima ostaa valikoimaa ei-rahojen hyödykkeitä), rahalla ei ole enää mitään järjestelmällistä vaikutusta työnjakoon, työllisyyteen ja tuotettuihin tuloihin. Sen jälkeen kun raha on vakiintunut, mikä tahansa rahamäärä soveltuu mihin tahansa määrään työllisyyttä tai reaalitylöitä. Ei ole koskaan mitään tarvetta lisärahalle, koska mikä tahansa määrä pystyy suorittamaan saman maksimaalisen laajuuden rahalta vaaditusta työstä: toisin sanoen tarjoamaan yleisen vaihdannan välineen ja yrittäjille keinot taloudelliseen laskentaan.[5]

Mutta tämä tarkoittaa, että mikä tahansa rahan tarjonta on optimaalinen ja siinä merkityksessä rahan tarjonta on yhdentekevää tai ”neutraalia” talouden todellisille prosesseille. Mutta valitettavasti *muutokset* rahan tarjonnassa voivat aikaansaada odottamattomia ja jopa tuhoisia vaikutuksia tuotannon todellisille prosesseille.

Oletetaan näin rahan tarjonnan kasvavan. Hinnat ja palkat nousevat yleisesti ja rahallisen yksikön ostovoima laskee. Siinä määrin kuin rahan tarjonta on suurempi ja sen ostovoima on pudonnut esteettä, uuden rahan tarjonnalla ei ole vaikutusta reaalitalouteen. Mutta toisaalta rahan tarjonta asetetaan aina yhteen tai useampaan tiettyyn paikkaan taloudessa, eikä se lisääntynyt suhteellisesti ja välittömästi, vaan väreilee ulospäin ajan mittaan ja markkinoiden läpi, aikaisemmilta vastaanottajilta myöhemmille. Sen vuoksi rahan tarjonnan lisäykset reaalimaailmassa muuttavat aina suhteellisia hintoja ja vaikuttavat tulojen ja varallisuuden jakautumiseen. Siksi rahan tarjonnan muutosprosessi välttämättömästi muuttaa suhteellisia hintoja ja

jakautumista, joten se ei voi olla neutraali näille reaaliprosesseille.

Lisäksi jos rahan lisäykset ilmenevät pankkiluottojen ekspansion ja rahallistamisen kautta, tällöin itävaltalainen bisnessykliteoria osoittaa, että väistämättömästi tällaiset rahan muutokset pakosta saavat aikaan virheinvestointeja ja nousu- ja laskukausien syklin vaihtelevuuden. Ja tällainen inflatorinen lisäys voi saada aikaan vielä enemmän tuhoa reaalitaloudessa häiritsemällä ja väärentämällä talouslaskentaa niin, että liikeyrityksillä ei ole todellista käsitystä heidän kuluistaan tai ne eivät pysty ennustamaan suhteellisia hintoja tai liikevoittoja ja –tappioita.

Mutta vaikka *muutokset* rahan tarjonnassa eivät ole neutraaleja hintajärjestelmälle tai tulojen ja varallisuuden jakautumiselle, ja pankkiluotto saa aikaan virheinvestointeja, virheitä laskennassa, ja bisnessyklin, silti työttömyys markkinoilla ei ole välttämätön. Jopa yhtäkkinen pudotus palkkatasoissa taantumassa, kuten olemme nähneet, voi yhä tasapainottaa markkinat joka päivä ja jokaisessa vaiheessa. Pudotuksen hyödykkeiden tai resurssien rahan kysynnän käyrissä ei tarvitse luoda myymätöntä ylijäämää, jos hinnat ovat vapaita laskemaan alaspäin markkinat selvittämään hintaan.

Samaan tapaan pudotus työvoiman rahan kysynnän käyrissä ei tarvitse aiheuttaa työttömyyttä, jos työntekijät ovat valmiita hyväksymään laskevat palkkatasot, jotka selvittävät markkinat ja varmistavat että kaikille työtä haluaville löytyy töitä. Mutta jos työntekijät eivät ole kovin halukkaita ja päättävät vaatia minimipalkkaa, toivoen palkkatasojen aikaisempaa nousemista, heidän aikaansaamaansa työttömyyttä esteettömillä markkinoilla tulee pitää ”vapaaehtoisena.” Kuitenkin kuten on tullut osoitettua, jos liitot tai valtio sekaantuvat tukemalla palkkatasoja yli markkinat selvittävien tasojen, tällöin vastentahtoinen työttömyys liittyy lisänä bisnessyklin virheinvestointien ongelmien seuraksi.

Rahan kysynnän muutoksilla on vastaavanlaiset vaikutukset kuin tarjonnan muutoksilla, paitsi että (a) ne eivät voi aikaansaa bisnessyklä ja (b) ne eivät voi, kuten valtiollisen fiat-paperirahan inflatoristen pankkiluottojen tapauksessa, kasvaa ilman rajaa, tai paremminkin nousta romahtavan nousukauden ja karkaavan inflaation rajaan asti.

Näin rahan kysynnän muutos, toisin sanoen käteiseen yhdistetty korkeampi suhteellinen arvo suhteessa muihin hyödykkeisiin, muuttaisi varmasti hintoja ja tuloja, koska kysynnän kasvu ei olisi tasaista jokaiselle henkilölle ja vaikutukset väreilisivät markkinatalouden läpi ajan myötä. Lisääntynyt kysyntä rahan tarjonnalle laskisi hintoja ja palkkoja ja nostaisi rahayksikön ostovoimaa, *mutatis mutandis*. Mutta työllisyyteen ja reaalitytuloihin se ei vaikuttaisi.

I.3 Korko

Rahan käyttäminen on seurausta ihmisen toiminnan systemaattisesta epävarmuudesta. Toisaalta korkotasot ovat seurausta aikapreferensseistä, joka on yhtä olennaista toiminnalle kuin epävarmuus. Toiminnassa toimija ei ainoastaan poikkeuksetta pyri korvaamaan vähemmän tyydyttävää asioiden tilaa paremmalla ja osoittaen näin preferenssiä enempään vähempien hyödykkeiden sijaan; hänen täytyy myös poikkeuksetta harkita milloin tulevaisuudessa hänen päämääränsä toteutuvat (toisin sanoen niiden saavuttamiseen vaadittavaa aikaa) yhtä lailla kuin hyödykkeiden käyttökelpoisuuden keston; jokaisen toiminnan ilmentäen näin yleistä preferenssiä aikaisemmille hyödykkeille myöhempien sijaan ja kestävämpien vähemmän kestävämpien hyödykkeiden tilalle. Jokainen toiminto vaatii tietyn ajan päämääränsä saavuttamiseksi; koska ihminen joutuu kuluttamaan jotain joskus ja ei voi koskaan täysin lopettaa kuluttamista, aika on aina niukkaa. Näin, *ceteris paribus*, nykyiset tai aikaisemmat hyödykkeet ovat, ja niiden poikkeuksetta tulee olla, korkeammin arvostettuja kuin tulevien tai myöhempien hyödykkeiden.[6]

Jos ihminen itse asiassa ei olisi pakotettu aikapreferensseihin ja ainoa toiminnassa oleva rajoite olisi suosia enempää vähemmän sijaan, hän valitsisi väistämättä tuotantoprosessit, jotka tuottaisivat suurimman ulostulon panosta kohden, huolimatta näiden menetelmien lopputuloksien saamiseksi kestävä ajanjakson pituudesta. Esimerkiksi sen sijaan että tekisi kalaverkon ensin, Crusoe alkaisi välittömästi rakentamaan kalastustoolaria, sen ollessa kaikkein tehokkain menetelmä kalastukseen. Se ettei kukaan Crusoe mukaan luettuna toimi tällä tavoin, asettaa ilmeiseksi ettei ihminen voi muuta kuin ”arvostaa samanpituisia ajanjaksoja eri tavalla sen mukaan kuin ne ovat joko lähempänä tai kauempana toimijan päätöksen hetkestä” (Mises [1949] 1966: 483).

Näin aikapreferenssin rajoittamana ihminen vaihtaa nykyisen hyödykkeen tulevaan hyödykkeeseen ainoastaan, jos hän tällä tavoin odottaa kasvattavansa tulevien hyödykkeidensä määrää. Aikapreferenssin aste, joka voi olla erilainen henkilöltä toiselle ja yhdestä hetkestä toiseen, mutta joka ei koskaan voi olla muuta kuin positiivinen kaikille, määrittää yhtäaikaisesti kuinka korkealle nykyiset hyödykkeet arvostuvat suhteessa tuleviin, samoin kuin investointien ja säästöjen määrän. Markkinoiden korkotaso on kaikkien ihmisten aikapreferenssien kokonaissuure, niin sanotusti aikapreferenssin yhteiskunnallinen aste ja yhteiskunnallisten säästöjen tasapainottuminen (ts. nykyisten hyödykkeiden tarjonta tarjottuna vaihdetaan tulevia hyödykkeitä vastaan) ja yhteiskunnalliset investoinnit (ts. kysyntä nykyisille tuotteilla, jotka pystyvät tuottamaan tulevia palautuksia).

Lainattavien varojen tarjonta ei olisi mahdollista ilman aikaisempia säästöjä, toisin sanoen ilman pidättäytymistä jostain mahdollisesta nykyisten hyödykkeiden (nykyisen tuotannon ylijäämän suhteessa nykyiseen kulutukseen) kulutuksesta. Ja mitään kysyntää lainattavilla varoilla ei olisi olemassa, jos kellään ei olisi mitään mahdollisuuksia hyödyntää näitä varoja, toisin sanoen sijoittaa niitä tuottaakseen tulevaa tuotantoa, joka ylittäisi nykyisen panostuksen. Itse asiassa jos kaikki nykyiset hyödykkeet kulutettaisiin ja kukaan ei investoisi aikaa vieviin tuotantoprosesseihin, ei olisi korkoa tai aikapreferenssin tasoa. Tai ennemminkin korkotaso olisi rajattoman korkea, joka kaikkialla muualla paitsi Eedenin puutarhassa tarkoittaisi käytännössä siirtymistä pelkkään eläimelliseen olemassaoloon, toisin primitiivisen toimeentulon kasaan kyhäämistä kohtaamalla todellisuuden ainoastaan tyhjin käsin ja pelkällä toivolla välittömästä tyydytyksestä.

Lainattavien varojen kysyntä ja tarjonta ilmaantuvat ainoastaan—ja tämä on ihmisen olotila—sen jälkeen kun tunnistetaan että epäsuoremmat, pidemmät tuotantoprosessit pystyvät aikaansaamaan suuremman ja paremman tuotoksen panosta kohden kuin suorat ja lyhyemmät;^[7] ja on mahdollista, säästöjen avulla, koota vaaditut nykyiset hyödykkeet tyydyttämään kaikkia niitä tarpeita, joiden täyttämistä pitkittyneenä odotusaikana katsotaan tärkeämmäksi, kuin odotetaan enemmän aikaa kuluttavien tuotantoprosessien omaksumisella lisääntyvän tulevassa hyvinvoinnissa (Mises [1949] 1966:490ff).

Niin kauan kuin tämä tilanne säilyy, pääoman muodostuminen ja kasaantuminen toimii ja jatkuu. Sen sijaan että tuettaisiin ja ryhdyttäisiin välittömästi tyydyttäviin tuotantoprosesseihin, maata ja työtä, alkuperäisiä tuotannontekijöitä, tuetaan kulutuksen ylittävällä tuotannolla ja pääomahyödykkeiden tuotannon työllistämällä, toisin sanoen valmistetuilla tuotannontekijöillä. Näillä hyödykkeillä ei ole muuta arvoa kuin välittävänä hyödykkeinä myöhemmässä lopullisten (kuluttajien) hyödykkeiden valmistuksen prosessissa. Lopullisten tuotteiden tuotanto näiden hyödykkeiden avulla on ”tuottavampaa.” Tai johtaen samaan, se kuka omistaa, ja pystyy tuottamaan pääomahyödykkeiden avulla, on lähempänä ajallisesti lopullisen hankkeensa valmistumista kuin se, jonka tulee tulla toimeen ilman niitä.

Pääomahyödykkeen arvon ylimäärä (hinta) siitä summasta joka kulutettiin sen tuotantoon vaadittuihin alkuperäisiin tekijöihin, on seurausta tästä aika erosta ja aikapreferenssin yleisestä tosiasiaista. Tämä ylimäärä on maksettu hinta ajan ostamisesta: siirtymisestä lähemmäksi lopullisen päämäärän valmistumista, sen sijaan että olisi tarve aloittaa täysin alusta. Ja samasta aikapreferenssin syystä lopullisen lopputuotteen arvon tulee ylittää siihen kulutettujen tuotannontekijöiden summa, toisin sanoen maksettu hinta pääomahyödykkeestä ja kaikista täydentävistä työvoimapalveluista.

Mitä alhaisempi on aikapreferenssin arvo, tällöin sitä aikaisemmin pääoman muodostumisen prosessi pääsee käyntiin, ja sitä nopeammin se pidentää tuotantorakenteen välillisyyttä. Lisäys pääomahyödykkeiden kerääntymiseen ja tuotantorakenteen välillistymiseen nostaa vuorostaan työn rajahyötyä. Tästä seuraa kasvanut työllisyys ja/tai palkkatasot ja joka tapauksessa (jopa silloin, jos työn tarjonnan käyrä muuttuisi taaksepäin kaareutuvaksi lisääntyneistä palkoista) korkeampaan kokonaispalkkakertymään (katso Rothbard [1962] 1970: 663ff). Varustettuna lisääntyneellä pääomahyödykkeiden määrällä, parempaa palkkaa nauttiva palkansaajien väestö tulee nyt tuottamaan kokonaisuutena lisääntyneen tulevan yhteiskunnallisen tuotteen, nostaen lopulta työntekijöiden jälkeen pääoman ja maan omistajien reaalitylöjä.

Vaikka korolla (aikapreferenssillä) on suora prakseologinen suhde työllisyyden ja yhteiskunnan tulojen kanssa, sillä ei ole mitään tekemistä rahan kanssa. Varmasti

rahatalous sisältää myös rahallisen ilmaisun yhteiskunnallisesta aikapreferenssin asteesta. Silti tämä ei muuta sitä tosiasiaa, että korko ja raha ovat järjestelmällisesti itsenäisiä ja toisistaan riippumattomia, sekä että korko on olemukseltaan ”reaalinen”, ei rahallinen ilmiö.

Verrattuna rahaan, aikapreferenssiä ja korkoa ei voida saada häviämään edes lopullisen yleisen tasapainon tilassa. Jopa tasapainotilassa olemassa oleva pääomarakenne vaatii jatkuvaa ylläpitoa ajan myötä (jottei se tule pikku hiljaa kulutetuksi loputtomasti toistuvien tuotannollisten operaatioiden sarjassa). Tällaista ylläpitoa ei voi tapahtua kuitenkaan ilman jatkuvia säästöjä ja uudelleeninvestointeja, ja näitä ei voi olla olemassa ilman odotusta positiivisesta korkotasosta. Itse asiassa jos maksettu korkotasoksi olisi nolla, seurauksena olisi pääoman kulutus ja siirtyminen pois tasapainosta (katso Mises [1949] 1966: 530-32; Rothbard [1962] 1970: 385-86).

Asioista tulee paljon monimutkaisempia epävarmuuden alaisena kun todellisuudessa käytetään rahaa, mutta prakseologinen rahan ja korkojen itsenäisyys pysyy koskemattomana. Näiden olosuhteiden alaisena ihmisillä on kahden sijasta kolme vaihtoehtoista tapaa allokoida nykyiset tulonsa. Heidän ei täydy pelkästään päättää kuinka paljon allokoida nykyisten hyödykkeiden ostoon, ja kuinka paljon tulevien (ts. kuinka paljon kuluttaa ja kuinka paljon investoida), vaan myös kuinka paljon pitää käteisenä. Muita vaihtoehtoja ei ole.

Vaikka ihmisten täytyy aina sopeutua näiden kolmen välille, lopputuloksen määrittää välttämättömästi kaksi erillistä ja prakseologisesti riippumatonta tekijää. Kulutus/investointi –suhteen määrittää aikapreferenssi. Toisaalta käteisen kysyntä perustuu rahaan yhdistettyyn hyödyllisyyteen (ts. sen hyödyllisyyteen mahdollistamassa ostaa välittömästi suoraan käytettykelpoisia hyödykkeitä tuntemattomina tulevaisuuden päivämäärinä). Ja molemmat tekijät voivat vaihdella itsenäisesti toisiinsa nähden.

Mitä tulee reaalitalouden muihin puoliin, rahavarannon määrällä ei ole minkäänlaista vaikutusta korkotasoon, jonka määrittää aikapreferenssi. Mutta *muutokset* rahavarannossa eivät voi ainoastaan vaikuttaa suhteellisiin hintoihin ja tuloihin, vaan myös vähentää reaalituloja yleisesti aiheuttamalla nousu- ja laskusuhdanteita tai

sekoittamalla taloudellisen laskennan prosessia.

Lisäksi koska muutokset rahavarannossa tulevat välttämättä vaikuttamaan tulojen jakaantumiseen, aikapreferenssin yhteiskunnalliseen arvoon tulee vaikuttamaan aikaisempien uuden rahan vastaanottajien aikapreferenssit verrattuna myöhempiin vastaanottajiin. Mutta koska ei ole mitään keinoa ennakoida tuleeko yhteiskunnalliset aikapreferenssit nousemaan vai laskemaan mistään tietystä rahan tarjonnan muutoksesta, tällaisilla muutoksilla ei voi olla mitään järjestelmällistä vaikutusta aikapreferenssin arvoon, ja näin ollen korkotasoon.

Sama pätee rahan kysynnän muutoksiin ja niiden vaikutuksiin aikapreferensseissä. Esimerkiksi jos keynesiläinen painajainen lisääntyneestä hamstrauksesta toteutuu, ja hinnat laskevat yleisesti samaan aikaan rahan ostovoiman noustessa vastaavasti, tällä ei ole mitään ennustettavaa systemaattista vaikutusta investointi/kulutus –suhteeseen yhteiskunnassa. Tämä suhde sekä sen määrittävä aikapreferenssin ajoitus tulee muuttumaan ennakoimattomasti, riippuen hamstraajien ja hamstraamattomien aikapreferensseistä, sekä siitä kuinka rahan muuttuva kysyntä väreilee markkinatalouden läpi.

Esteettömillä markkinoilla korkotason määrittää ainoastaan aikapreferenssin yhteiskunnallinen arvo (johon lisätään premio riippuen kyseessä olevan lainan riskitasosta). Koska reaalin korkotaso pyrkii vastaamaan tätä aikapreferenssin yhteiskunnallista arvoa, markkinat pyrkivät lisäämään odotetun hintainflation rahan korkotasoon, pitääkseen reaalitason aikapreferenssejä vastaavana. Mutta jos pankit inflatoivat luottoja, lisääntynyt lainojen tarjonta tulee tilapäisesti ajamaan lainojen korkotason alle vapaan markkinan tason, luoden näin inflatorisen nousu- ja laskukausien syklin.

I.4 Kapitalistinen prosessi

Työnjaon vakiinnuttua ja laajennuttua yleisen maksuvälineen kehityksen kautta, taloudellisen kehityksen prosessin määrittää perimmiltään aikapreferenssi. Varmasti on muitakin tärkeitä tekijöitä: väestön määrä ja laatu, luonnonvarojen runsaus ja teknologian taso. Kuitenkin näistä ihmisryhmän laatu on pääosin kaikkien kontrollin ulkopuolella ja sitä täytyy pitää annettuna; väestömäärä saattaa edistää tai olla

edistämättä taloudellista kehitystä, riippuen siitä onko väestö sen optimaalisen määrän ylä- vai alapuolella verrattuna maa-alueeseen; ja luonnonvaroilla tai teknologisella tietotaidolla voi olla taloudellista vaikutusta ainoastaan niitä löydettyä ja käytettyä.

Kuitenkin näiden tekemiseen tulee löytyä aikaisempia säästöjä ja investointeja. Resurssien, teknisen tai tieteellisen tiedon saatavuus ei niinkään aseta rajoitteita talouden edistymiselle, vaan aikapreferenssi asettaa rajoituksia todella saatavissa olevien resurssien hyödyntämiselle, sekä olemassa olevan tiedon hyödyntämiselle (sekä myös tieteelliselle kehitykselle siinä määrin kuin myös tutkimustoimia joudutaan tukemaan säästetyillä varoilla).

Siksi ainoa elinkelpoinen tie taloudellista kasvua kohden on säästöjen ja investointien kautta, aikapreferenssin säätämänä, niin kuin ne ovat. Loppupeleissä vaurauteen ei ole muuta keinoa kuin investoidun pääoman määrän lisääminen henkeä kohden. Tämä on ainoa tapa lisätä työn tuottavuuden rajahyötyä, ja ainoastaan jos tämä toteutetaan, voivat tulevat tulot puolestaan nousta. Reaalitulojen noustessa efektiivinen aikapreferenssin arvo laskee (kuitenkin ilman nollan saavuttamista tai tulemista negatiiviseksi), kasvattaen yhä lisää investointien tasoja ja laittaen liikkeelle taloudellisen kehityksen ylöspäin spiraalisen prosessin.

Ei ole mitään syytä odottaa tämän prosessin pysähtymistä ennen Eedenin puutarhan saavuttamista, jossa kaikki niukkuus on kadonnut—elleivät ihmiset tarkoituksella valitse muuta, ja ala arvostamaan lisävapaa-aikaa korkeammalle kuin kaikkia enempää lisäyksiä reaalituloihin. Ei ole myöskään mitään syytä olettaa kapitalistisen kehityksen olevan mitään muuta kuin sujuvaa, toisin sanoen että talous tulee joustavasti mukautumaan ei pelkästään kaikkiin rahallisiin muutoksiin, vaan myös kaikkiin muutoksiin aikapreferenssin yhteiskunnallisessa arvossa. Luonnollisesti niin kauan kuin tulevaisuus on epävarmaa, tulee olemaan yrittäjällisiä virheitä, tappioita ja konkurseja. Mutta ei ole olemassa mitään systemaattista syytä, että tämä aiheuttaisi muuta kuin tilapäisiä häiriöitä tai että nämä häiriöt ylittäisivät, tai heilahtelisivat dramaattisesti, yritysten epäonnistumisen ”luonnollisen tason” ympärillä (katso Rothbard1983a: 12-17).

Asiat muuttuvat ainoastaan, jos ilmaantuu markkinan ulkopuolinen instituutio kuten valtio. Se ei ainoastaan mahdollista vastentahtoista työttömyyttä kuten yllä on selitetty, vaan pelkkä vaikuttajan olemassaolo, joka tosiasiallisesti voi vaatia omistusoikeutta resursseista, joita se ei ole joko tiloittanut, tuottanut tai sopimuksellisesti hankkinut, nostaa myös aikapreferenssien yhteiskunnallista astetta tiloittajille, tuottajille ja sopijoille, luoden näin vastentahtoista kurjuutta, stagnaatiota ja jopa taantumaa. Ainoastaan valtion kautta ihmiskunta voidaan pysäyttää sen luonnollisella asteittaisella vapautumisen kurssilla niukkuudesta kauan ennen kuin se saavuttaa vapaaehtoisesti valitun nollakasvun pisteen.[8] Ja ainoastaan valtion läsnä ollessa voi kapitalistinen prosessi muuttua sykliseksi (sujuvan sijaan) nousu- ja laskukausien liikkeeksi.

Erivapautettuna yksityisen omaisuuden hankinnan ja siirtämisen säännöstä, valtio luonnollisesti haluaa raha- ja pankkimonopolin ja ei tyydy mihinkään vähempään kuin ryhtymiseen osittaisen kassavarannon pankkitoimintaan, nimittäin—ilman teknistä termistöä, monopolistiseen väärentämiseen—rikastaakseen itseään muiden kustannuksella paljon vähemmän silmiinpistäväillä petoksen keinoilla kuin siekailemattoman konfiskaation keinoilla (katso Rothbard 1983a; Hoppe 1989).

Nousu- ja laskukauden syklit ovat seurausta vilpillisestä osittaisen kassavarannon pankkitoiminnasta. Jos, ja siihen rajaan saakka kun, juuri luotu väärennetty raha ilmestyy talouteen ylimääräisenä tarjontana luottomarkkinoille, korkotason täytyy vajota sen alle mitä se muutoin olisi ollut: luotosta täytyy tulla halvempaa: Joten alemmalla hinnalla otetaan enemmän luottoja, ja tällöin investoidaan enemmän resursseja tulevien hyödykkeiden tuotantoon (nykyisen kulutukseen käyttämisen sijaan) kuin muutoin olisi tapahtunut. Koko tuotantorakenteen epäsuoruus pitenee.

Saattaakseen valmiiksi kaikki aloitetut investointihankkeet, tarvitaan enemmän aikaa kuin olisi vaadittu näiden hankkeiden saattamiseen päätökseen, jos ne olisivat alkaneet ennen luottoekspansiota. Kaikki hyödykkeet, jotka oltaisiin luotu ilman luottoekspansiota, täytyy yhtä tuottaa—sekä myös uutena lisätyt. Kuitenkin jotta tämä mahdollistuisi, vaaditaan lisää pääomaa. Suurempi tulevien hyödykkeiden määrä voidaan menestyksekkäästi tuottaa ainoastaan, jos lisäsäästöt tarjoavat riittävän laajat keinot ylläpitääkseen ja kantaakseen työntekijät läpi pidentyneen odotusajan. Mutta

lähtökohtaisesti tällaista säästöjen lisäystä ei ole tapahtunut.

Alempi korkotaso ei ole seurausta suuremmasta pääomahyödykkeiden tarjonnasta. Aikapreferenssin yhteiskunnallinen arvo ei ole muuttunut mihinkään. Se on ainoastaan seurausta väärennetyn rahan ilmaantumisesta talouteen luottomarkkinoiden kautta. Loogisesti tästä seuraa, että tulee olemaan mahdotonta saattaa loppuun kaikkia käynnissä olevia investointihankkeita luottolaajentuman jälkeen järjestelmällisen reaali-pääoman puutteen vuoksi. Hankkeita joudutaan likvidoimaan kokonaistuotantorakenteen lyhentämiseksi ja mukautumaan uudelleen muuttumattomaan aikapreferenssin yhteiskunnalliseen arvoon, sekä vastaavaan todelliseen investointi/kulutus –suhteeseen.[9]

Näitä syklisiä liikkeitä ei voida välttää ennakkoinnilla (vastoin sanontaa ”ennakoitu sykli on vältetty sykli”): ne ovat prakseologisesti välttämättömiä seurauksia onnistuneesti asetetusta lisääntyneestä väärennetyistä luotosta. Sen jälkeen kun tämä on tapahtunut, nousu- ja laskukausien sykli on väistämätön, riippumatta siitä mitä toimijat uskovat tai odottavat oikein tai virheellisesti. Rahallinen muutos käynnistää syklin, mutta se saa aikaan vaikutuksia ”reaali”-ilmiöiden alueella ja tulee olemaan ”reaali” –sykli, siitä huolimatta millaisia uskomuksia ihmiset sattuvat omaamaan.

Ei voida myöskään realistisesti odottaa, että luoton laajentumisesta väistämättömästi seuraavat sykliset liikkeet tulevat koskaan pysähtymään. Niin kauan kuin markkinan ulkopuolinen instituutio kuten valtio kontrolloi rahaa, pysyvät syklisten liikkeiden sarjat tulevat olemaan tunnusomaisia taloudellisen kehityksen prosessille; luomalla vilpillistä luottoa valtio pystyy tuottamaan epäilyksiä herättämätöntä tulojen ja vaurauden uudelleenjakaantumista sen suosikeille. Ei ole mitään syytä (idealististen oletuksien ulkopuolella) olettaa, että valtio koskaan lopettaisi tarkoituksella käyttämästä tätä taikasauvaa ainoastaan, koska luottoekspansio pitää sisällään ”valitettavan” bisnessyklin sivuvaikutuksen.

II — KEYNESILÄINEN TALOUSTEORIA

Tämän klassisen ja erityisesti itävaltalaisen teorian työllisyydestä, rahasta, korosta ja kapitalistisesta prosessista uudelleen rakentamisen jälkeen siirryn nyt vuorostani Keynesiin ja hänen ”uuteen” teoriaansa. Vanhan teorian taustaa vastaan tulisi olla

helppoa tunnistaa Keynesin ”uusi” *Yleinen teoria työllisyydestä, korosta ja rahasta* perustavanlaatuisesti virheelliseksi ja keynesiläinen vallankumous eräänä tämän vuosisadan merkittävimmistä intellektuaaleista skandaaleista.[11]

II.1 Työllisyys

Keynes esittää virheellisen teorian työllisyydestä. Päinvastoin kuin klassisessa näkemyksessä, hän väittää vastentahtoisen työttömyyden olevan mahdollista vapaille markkinoilla, ja lisäksi että markkinat voivat saavuttaa vakaan tasapainon pitkäaikaisella vastentahtoisella työttömyydellä. Lopuksi väittäessään tällaisten markkinoiden virheiden olevan mahdollisia, hän tuo julki kattaneensa lopullisen taloudellisen perustelun markkinoiden toimintoihin sekaantumiselle markkinan ulkopuolisten voimien toimesta. Koska vapaat markkinat määritellään tiloitettulla tai tuotetulla yksityisomaisuudella ja kaikella vapaaehtoisuuteen pohjautuvalla kanssakäymisellä yksityisen omaisuuden omistajien kesken, tulisi olla selvää, että Keynesin väite hänen esityksestään vastaa karkeasti ympyrän neliöimistä.

Keynes aloittaa virheellisellä lausunnolla, että klassinen teoria olettaa ”ettei ole olemassa vastentahtoista työttömyyttä sen suppeassa merkityksessä” (Keynes 1936: 21, 6, 15). Itse asiassa se ei ole tällaista lainkaan. Klassinen teoria olettaa vastentahtoisen työttömyyden olevan loogisesti/prakseologisesti mahdottomuus niin kauan kuin vapaat markkinat toimivat. Se että vastentahtoista työttömyyttä, itse asiassa mitä tahansa määrää, voi esiintyä markkinan ulkopuolisen instituution läsnä ollessa kuten vähimmäispalkkalakien, ei ole koskaan vakavasti ottaen epäilty.

Tämän valheen esittämisen jälkeen Keynes jatkaa antamalla hänen määritelmänsä vastentahtoisesta työttömyydestä: ”Ihmiset ovat vastentahtoisesti työllistettyjä, jos palkkahyödykkeiden [ts. kulutushyödykkeiden] pieni hinnan nousu suhteessa rahapalkkoihin sekä halukkaan työn kokonaistarjonta nykyisillä rahapalkoilla ja sen kokonaistarjonta näillä palkoilla olisi suurempi kuin olemassa olevan työllisyyden volyyymi” (ibid.: 15).[12] Käännettynä selkokielelle Keynes kertoo ihmisten olevan vastentahtoisesti työttömänä, jos hintojen nousu suhteessa palkkatasoihin johtaa suurempaan työttömyyteen (katso Hazlitt [1959] 1973: 30).

Kuitenkin tällainen muutos suhteellisissa hinnoissa on loogisesti rinnasteinen

pudotukseen reaalitypalkkatasoissa; ja pudotus reaalitypalkkoissa voidaan saada aikaan esteettömillä markkinoilla palkansaajien toimesta milloin vain he niin haluavat yksinkertaisesti vain hyväksymällä alemmat nominaaliset palkkatasot, hyödykehintojen pysyessä paikoillaan. Jos työntekijät eivät päästä toteuttavansa tätä, ei heidän jäljelle jääneessä työttömyydessään ole mitään vastentahtoista. Huomioiden heidän reservin työn kysynnälle, he valitsevat tarjota sen määrän työtä kun todellisuudessa on tarjottu. Tämän tilanteen luokittelu vapaaehtoiseksi ei muuttuisi vähääkään, jos jonain toisena aikana alemmat palkkatasot nostaisivat työllisyyden määrää. Logiikan ansiosta tällainen lopputulos voidaan aikaansaada ainoastaan, jos tällä välin työntekijät ovat lisänneet heidän suhteellista arvioitaan annetusta palkkatasosta suhteessa heidän työn reservikysyntään (muutoin, jos tällaista muutosta ei ole tapahtunut, työllisyys tulee vähenemään kasvamisen sijasta).

Tosiasia että on mahdollista muuttaa mieltään ajan myötä tuskin pitää sisällään oletusta aikaisemman valinnan olemisesta vastentahtoinen, kuten Keynes sitä tulkitsee. Toki jokainen voi määritellä terminsä haluamallaan tavalla, ja todelliseen orwellilaiseen tapaan on jopa mahdollista kutsua vapaaehtoista ”vastentahtoiseksi” ja vastentahtoista ”vapaaehtoiseksi.” Kuitenkin tämän metodin avulla kaikkea auringon alla voidaan ”todistaa,” kuitenkin tosiasiasa mitään merkityksellistä ei ole osoitettu. Keynesin väitetty todistus jättää täysin ennalleen tosiasian, että sellaista asiaa kuin vastentahtoista työllisyyttä[sic], termin yleisessä merkityksessä, ei voi esiintyä esteettömillä markkinoilla.

Ja ikään kuin tämä ei olisi tarpeeksi, Keynes lisää siihen väittämällä, että vastentahtoinen työttömyys on mahdollista tasapainossa. Itse asiassa hän kritisoi omaa aikaisempaa teostaan *Treatise on Money* sanomalla, ”Tällöin en ymmärtänyt, että tietyissä olosuhteissa järjestelmä voi olla tasapainossa vähemmässä kuin täystyöllisyydessä” (Keynes 1936; 242-43, 28).

Kuitenkin tasapaino on *määritelty* tilanteena jossa muutoksia arvoissa, teknologiassa ja resursseissa ei enää ilmaannu; jossa kaikki toiminnot ovat täysin sopeutuneet lopulliseen datan muodostelmaan; ja jossa kaikki tuotannontekijät, mukaan lukien työ, ovat työllistettyjä täyteen mahdolliseen laajuutensa saakka (olettaen nämä muuttumattomat datat) sekä toistuvasti ja loputtomasti työllistyvät samassa vakiossa

tuotannon mallissa. Näin kuten H. Hazlitt on huomauttanut, Keynesin työttömyystasapainon löydös hänen *Yleisessä Teoriassaan* on kuin kolmikulmaisen ympyrän löydös—ristiriita termeissä (Hazlitt 1959] 1973: 52).

II.2 Raha

Epäonnistuttuaan käsittelemään työllisyyttä ja työttömyyttä, Keynes keskustelussaan rahasta hylkää sen jälkeen taloudelliset perustelut esittämällä väitteen, että raha ja rahalliset muutokset (voivat) aikaansaada systemaattisen ja jopa positiivisen vaikutuksen työllisyyteen, tuloihin ja korkoihin. Huomioiden että ”raha” ilmenee *Yleisen teorian* täydessä otsikossa, Keynesin positiivinen teoria rahasta on uskomattoman lyhyt ja kehittymätön.

Lyhyys voi toki olla hyve. Keynesin tapauksessa se tarjoaa mahdollisuuden osoittaa melko helposti hänen alkeelliset virheensä. Keynesille ”*rahan tärkeys olemukseltaan virtaa sen linkityksessä nykyisen ja tulevaisuuden välissä*” (Keynes 1936: 293). ”Raha sen merkityksellisissä ominaisuuksissa on ennen kaikkea hienovarainen väline yhdistämään nykyisyys tulevaan” (ibid.: 294).

Tämän virheellisyys seuraa tosiasiaista, että tasapainossa ei olisi olemassa rahaa,[13] vaikka jopa tasapainon olosuhteissa olisi yhä nykyisyys ja tulevaisuus, ja molemmat olisivat yhä kytköksissä keskenään. Sen sijaan että se toimisi linkkinä tulevaisuuteen, raha palvelee vaihdannan välineenä; roolissa joka on erottamattomasti sidottuna tulevaisuuden *epävarmuuteen*. [14]

Toiminta, joka väistämättä alkaa nykyisyydessä ja tähtää johonkin tulevaan päämäärään enemmän tai vähemmän ajallisesti kauempana toiminnan alusta, muodostaa todellisen yhteyden nykyisyyden ja tulevan välille. Ja aikapreferenssi yleisenä toiminnan kategoriana antaa tälle nykyisyyden ja tulevan linkille sen erityisen muodon. Korkoon verrattuna raha ei liitä sen enempää nykyisyyttä tulevaan kuin muut taloudelliset ilmiöt kuten ei-rahalliset hyödykkeet. Myös niiden nykyinen arvo heijastaa odotuksia tulevasta, ei sen enempää tai vähempää kuin rahakaan.

Tästä ensimmäisestä rahan luonteen väärinkäsityksestä seuraavat automaattisesti kaikki muut väärinkäsitykset. Määriteltynä hienovaraisena linkkinä nykyisyyden ja

tulevan välillä, rahan kysynnän (sen tarjonnan ollessa annettu), jota Keynes hänen yleisessä taipumuksessaan tulkita väärin loogisia/prakseologisia kategorioita psykologisina ilmaisee ”likviditeetti preferenssinä” tai ”taipumuksena hamstrata” (ibid.: 174), sanotaan toiminnallisesti liittyvän korkotasoon (ja päin vastoin).[15]

”Korko,” kirjoittaa Keynes, ”on palkinto hamstraamattomuudesta” (ibid.), ”palkinto likviditeetistä eroamisesta” (ibid.: 167), joka tekee likviditeettipreferenssistä vuorostaan haluttomuuden investoida korkoa tuottaviin omaisuuseriin. Tämän virheellisyys tulee välittömästi ilmeiseksi esittämällä seuraavan kysymyksen, ”Entäpä sitten hinnat?” Esimerkiksi oluen määrä, jota voidaan ostaa tietyllä määrättyllä rahasummalla, ei ole sen vähempää palkinto likviditeetistä eroamisesta kuin korkotasokaan, tehden näin rahan kysynnästä haluttomuuden ostaa olutta yhtä lailla kuin haluttomuuden lainoittaa tai investoida (katso Hazlitt [1959] 1973: 188ff).

Tai muotoiltuna yleisemmäksi esitykseksi, rahan kysyntä on haluttomuus ostaa tai vuokrata ei-rahaa, mukaan lukien korollisia omaisuuseriä (ts. maata, työtä, ja/tai pääomahyödykkeitä tai tulevia hyödykkeitä) ja korottomia omaisuuseriä (ts. kuluttaja- tai nykyisiä hyödykkeitä). Kuitenkin tämän hyväksyminen tarkoittaa sen tunnustamista, että rahan kysynnällä ei ole mitään tekemistä joko investointien tai kulutuksen kanssa, ei myöskään investoinnit/kulutus -suhteen kustannuksien eikä myöskään sisäänosto- ja ulosmyyntihintojen erotuksen välillä, toisin sanoen korkeamman asteen tai tulevien hyödykkeiden alennuksesta suhteessa alemman asteen tai nykyisiin hyödykkeisiin.

Lisäykset tai alennukset rahan kysynnässä, kaiken muun pysyessä ennallaan, laskevat tai nostavat yleistä rahahintojen tasoa, reaalikulutus ja investoinnit yhtä lailla reaalisen kulutus/investointi -suhteen kanssa pysyessä ennallaan; ja näin ollen työllisyys ja yhteiskunnallinen tulo pysyvät myös ennallaan. Rahan kysyntä määrittää kulutus/käteisvarantotason -suhteen. Investointi/kulutus -suhde, Keynes tahdittaa, on täysin erillinen ja riippumaton asia. Se määrittyy pelkästään aikapreferensseillä (katso Rothbard 1983a: 40-41; Mises [1949] 1966: 256).

Samaan lopputulokseen päädytään, jos huomioidaan muutokset rahan tarjonnassa (likviditeettipreferenssin ollessa annettuna). Keynes väittää rahan tarjonnan lisäyksen,

muiden asioiden pysyessä ennallaan, pystyvän vaikuttamaan positiivisesti työllisyyteen. Hän kirjoittaa, ”Niin kauan kuin on työttömyyttä, työllisyys tulee muuttumaan samassa suhteessa kuin rahan määrä” (Keynes 1936: 296). Tämä on kuitenkin erittäin erikoinen lausunto, koska se *olettaa* työttömien resurssien olemassaolon sen sijaan, että se *selittäisi* miksi tällaisen asian mahdollisesti tulisi ilmetä; sillä ilmeisesti resurssi voi olla työtön ainoastaan, koska sitä ei joko tunnusteta niukaksi ollenkaan ja siksi sillä ei ole mitään arvoa tai koska sen omistaja vapaaehtoisesti hinnoittelee sen ulos markkinoilta, ja sen työttömyys ei ole ratkaisua vaativa ongelma (katso Hutt [1939] 1977).

Jopa silloin kun tämän kritiikin annettaisiin raueta, Keynesin lausunnot olisivat silti erehdyttäviä. Sillä jos muut asiat pysyvät ennallaan, tällöin rahan tarjonnan lisäys johtaisi yksinkertaisesti kasvaneisiin hintoihin yleensä ja samanaikaisesti, ja suhteellisesti lisääntyneisiin palkkatasoihin, ja mikään muu ei muuttuisi lainkaan. Jos tämän vastaisesti työllisyys kasvaisi, se pystyisi tapahtumaan ainoastaan, jos palkkatasot eivät nousisi sen mukana, ja samassa laajuudessa kuin muut hinnat. Kuitenkaan muiden asioiden ei voitaisi enää tällöin sanoa pysyvän ennallaan, koska reaaliset palkkatasot alenisivat, ja työllisyys voi ainoastaan nousta reaali-palkkojen laskiessa, jos suhteellinen arvio työllisyydestä suhteessa itsensä työllistämiseen (ts. työttömyyteen) oletetaan muuttuneeksi. Kuitenkin jos tämä olisi oletettu muuttuneeksi, ei olisi vaadittu lisäystä rahan tarjontaan. Sama seuraus, nimittäin lisääntynyt työllisyys, olisi myös saatu aikaiseksi työläisten hyväksyessä alempia nominaalipalkkatasoja.

II.3 Korko

Keskustelussaan koron ilmiöstä, Keynes hylkää järkeilyn ja maalaisjärjen kokonaan. Keynesin mukaan, koska rahalla on systemaattinen vaikutus työllisyyteen, tuloihin ja korkoon, tällöin itse koron—tässä asiassa melko johdonmukaisesti—tulee koostua puhtaasti rahallisesta ilmiöstä (Keynes 1936: 173).[16] Minun ei tarvitse selittää tämän näkemyksen alkeellista virheellisyyttä.

Riittää kun tässä mainitaan, että raha muttei korko häviäisi tasapainossa, mikä viittaa siihen että korkoa tulee pitää reaalisenä, ei rahallisena, ilmiönä.

Lisäksi Keynes puhuessaan muuttujien ”toiminnallisista suhteista” ja ”keskinäisestä määrittymisestä” kausaalisten, yksisuuntaisten suhteiden sijaan, sokeutuu väistämättömiin ristiriitaisuuksiin koron teoriassaan (katso Rothbard [1962] 1970: 687-89). Kuten on yllä selitetty, toisaalta Keynes ajattelee likviditeettipreferenssin (ja rahan tarjonnan) *määrittävän* korkotason, niin että esimerkiksi rahan kysynnän lisäys tulee nostamaan korkotasoa (ja lisääntynyt rahan tarjonta laskemaan sitä) ja tämä tulee tällöin vähentämään investointeja, ”kun taas korkotason alentumista voidaan odottaa, ceteris paribus, lisäämään investointien volyyymia” (Keynes 1936: 173).

Toisaalta luonnehtiessaan korkotasoa ”palkintona likviditeetistä eroamiseksi,” hän tunnustaa korkotason *määrittävän* rahan kysynnän. Esimerkiksi pudotus korkotasossa lisäisi käteisen kysyntää (ja myös, tulisi lisätä, taipumusta kuluttaa) ja johtaisi näin *vähentyneisiin* investointeihin. Ilmiselvästi kuitenkin alempi korkotaso tuskin pystyy tekemään molempia, kasvattamaan ja vähentämään investointeja samaan aikaan. Tässä täyty olla jotain pielessä.

Koska korko, Keynesin mukaan, on pelkästään rahallinen ilmiö, on ainoastaan luonnollista olettaa, että sitä voidaan manipuloida mielin määrin rahapolitiikalla (luonnollisesti olettaen ettei tämä politiikka rajoitu 100% reservien hyödykerahakannan olemassaoloon, kuten kultakantaan). ”Aikaisemmasta korkotasosta,” Keynes kirjoittaa, ”ei ole mitään erityistä etua” (ibid.: 328).

Itse asiassa jos rahan tarjontaa nostetaan riittävästi, korkotaso voidaan väitetysti viedä nolnaan. Keynes tunnistaa, että tämä viittaisi pääomahyödykkeiden ylipääntöön, ja tämän oivalluksen olisi luullut antaneen hänelle syyn miettiä kantaansa uudelleen. Ei kuitenkaan! Päinvastoin, kaikessa vakavuudessa hän kertoo meille ”että hyvin hoidetun yhteisön, varustettuna nykyaikaisilla teknisillä resursseilla, jonka väestö ei lisäännä nopeasti, tulisi pystyä tuomaan alas pääoman rajatehokkuus tasapainossa lähelle nolaa yhdessä sukupolvessa” (ibid.: 220).

On ”suhteellisen helppoa tehdä pääomahyödykkeet niin yltäkülläisiksi, että pääoman rahatehokkuus on nolla (ja) tämä saattaa olla kaikkein järkevin tapa päästä asteittain eroon monista kapitalismin kyseenalaisista ominaisuuksista” (ibid.: 221). ”Ei ole olemassa mitään sisäsyntyistä syytä pääoman niukkuudelle” (ibid.: 376). Enemminkin

on ”mahdollista yhteisellä säästämisellä valtion välityksellä pitäytyä tasolla, jossa se lakkaa olemasta niukkaa” (ibid.).

Siitä viis että tämä olettaisi pääoman ylläpidon tai korvaamisen tulleen tarpeettomaksi (sillä jos näin olisi, pääomahyödykkeet olisivat yhä niukkoja, ja siksi niillä olisi hinta) ja pääomahyödykkeiden sen sijaan täytyisi olla ”ilmaisia hyödykkeitä” samassa merkityksessä kuin ilma on yleensä ”ilmaista.” Siitä viis että jos pääomahyödykkeet eivät olisi enää niukkoja, silloin eivät myöskään kulutushyödykkeet olisi niukkoja (sillä jos ne olisivat niin tällöin keinot niiden tuotannon työllistämiseen täytyisivät myös olla niukkoja). Ja siitä viis että tässä Eedenin puutarhassa, jonka Keynes lupaa perustaa yhdessä sukupolvessa, ei olisi enää mitään käyttöä rahalle. Sillä kuten hän ilmoittaa meille, ”Olen vaikuttanut suurista yhteiskunnallisista eduista pääoman varannon kasvattamisessa kunnes se lakkaa olemasta niukkaa” (ibid.: 325). Kuka uskaltaisi olla eri mieltä tästä?[17]

Silti lisää on vielä tulossa—koska, kuten Keynes sen näkee, on olemassa joitain esteitä matkalla paratiisiin. Ensinnäkin kultakanta on tiellä, koska se tekee luoton laajentamisen mahdottomaksi (tai vähintäänkin vaikeaksi, sillä luottoekspansioista seuraisi kullon ulosvirtaus ja sen seurauksena taloudellinen supistuminen). Tästä syystä siis Keynesin toistuvat polemiikit tätä instituutiota vastaan.[18]

Lisäksi juuri selitetty ongelma on hänen itsensä aikaansaama: alempi korkotaso väitetyesti nostaa ja laskee investointeja samanaikaisesti. Ja päästäkseen pois tästä loogisesta sotkusta Keynes keksii salaliittoteorian: sillä samaan aikaan kun korkotaso tulee laskea nollaan niukkuuden hävittämiseksi, kuten meille on kerrottu, mitä alhaisempi korkotaso, sitä alhaisempi on myös palkinto likviditeetistä eroamiseen. Mitä alempi korkotaso, tarkoittaa että sitä alhaisempi on kannustin kapitalisteille investoida, koska voitot tulevat vähenemään vastaavasti. Sen vuoksi ne pyrkivät heikentämään, ja juonittelemaan, kaikki yrityksiä vastaan palauttaa Eedenin puutarha.

”Eläimellisen elinvoiman” (ibid.: 161) ja ”uhkapelin vaistojen” (ibid.: 157) ja ”riippuvaisina rahanteon intohimoon” (ibid.: 374) ne tulevat vehkeilemään varmistaakseen ”jotta pääoma tullaan pitämään riittävän niukkana” (ibid.: 217). ”Nykyajan ongelmamme ankaruus ja erikoisuus tulee esiin näin ollen,” kirjoittaa

Keynes, ”mahdollisuudesta, että keskimääräinen korkotaso, joka sallii hyväksyttävän keskimääräisen työllisyyden tason [ja yhteiskunnallisen tulon] on niin sopimaton vaurauden omistajille, ettei sitä voida auliisti vakiinnuttaa pelkästään rahan määrällä” (ibid.: 308-9). Itse asiassa ”kaikkein vakain ja vähiten helpoiten siirrettävä elementti nykyaikaisessa taloussamme on tähän asti ollut, ja saattaa osoittautua olemaan myös tulevaisuudessa, hyväksyttävä minimikorkotaso varallisuuden omistajien enemmistölle.” (ibid.: 309).[19]

Onneksi, meitä valaistaan, tästä ahdingosta on keino ulos: ”vuokranantajan eutanasia ja sen seurauksena kapitalistin kumulatiivisen epäoikeudenmukaisuuden voiman eutanasia pääoman niukkuusarvon hyväksikäytössä” (ibid.: 376, 221). Varmasti he ansaitsevat tällaisen kohtalon. Sillä ”liikemaailmaa” hallitsee ”kontrolloimaton ja tottelematon psykologia” (ibid.: 317), ja yksityiset sijoitusmarkkinat ovat ”pääosin ostamastaan välinpitämättömien ostajien ja sijoittajien vaikutuksen alaisena, jotka ovat enemmän huolissaan ennustaakseen seuraavan markkinan tunnelmien muutoksen kuin kunnollisesta pääomaluokkien tulevan tuoton ennusteista” (ibid.: 316). Itse asiassa emmekö me kaikki tiedä, että ”ei ole selkeää kokemukseräistä todistetta siitä, että sijoituspolitiikka joka on yhteiskunnallisesti hyödyllistä, käy yksiin sen kanssa joka on kaikkein tuottoisin” (ibid.: 157); sillä yksityisten sijoittajien päätökset riippuvat merkittävästi ”hermoista ja hysteriasta sekä jopa ruuansulatuksesta ja reaktioista säähän” (ibid.: 162) pikemmin kuin järkipäisestä laskennasta?

Näin Keynes vetää yhteen, ”nykyisen investointivolyymin järjestämisen velvollisuutta ei voida turvallisesti jättää yksityisiin käsiin” (ibid.: 320). Sen sijaan muuttaakseen nykyisen kurjuuden ihannoiksi maaksi, ”kutakuinkin kattava investointien sosialisointi tulee osoittautumaan ainoaksi keinoksi” (ibid.: 378). ”Valtion, joka pystyy laskemaan pääomahyödykkeiden rajatehokkuuden pitkällä tähtäimellä ja perustuen yleiseen yhteiskunnalliseen hyötyyn, [tulee ottaa] yhä suurempi vastuu investointien suorasta järjestämisestä” (ibid.: 164).

Luotan ettei mikään tästä vaadi lisäkommentteja. On liian ilmeistä, että nämä ovat vuodatusta joltakin, joka ansaitsee tulla kutsutuksi kaikeksi muuksi kuin taloustieteilijäksi.

II.4 Kapitalistinen prosessi

Tämä tuomio löytää vielä enemmän tukea, kun Keynesin kapitalistisen prosessin teoriaa käydään lopultakin läpi. Yllä olevista lainauksista pitäisi tulla selväksi ettei Keynes ollut mikään kapitalistien tai kapitalismin ystävä. Itse asiassa puoltaessaan ”investointien sosialisointia hän tulee avoimesti esiin sosialistina.”[20] Keynesille kapitalismi *tarkoitti* kriisiä.

Hän antoi tälle kaksi pääasiallista syytä. Ensimmäistä, jolle Keynes määrittä kapitalistisen prosessin syklisen luonteen, on jo tullut käsiteltyä. Varmasti niin kauan talouden suunnan pääosin määrittävät kapitalistit jotka, meille tulleen kerrotun, ”ovat pääosin välinpitämättömiä ostamastaan,” ja jotka vehkeilevät ”pitääkseen asioita niukkoina,” tämä suunta ei voi olla vaivaton. Riippuen pääosin ihmisistä, jotka perustavat päätöksensä ”ruuansulatukseensa ja säähän,” kapitalistisen prosessin täytyy olla arvaamaton. Liikkuen ”sahaavan” yrittäjällisen optimismin ja pessimismin välillä, jotka puolestaan määrittävät ”liikemaailman kontrolloimattomasta ja tottelemattomasta psykologiasta,” nousu- ja laskukaudet ovat väistämättömiä.

Bisnessyklit—näin kuuluu keskeinen viesti *Yleisen teorian* kappaleessa 22, ”Huomioita kaupankäynnin syklistä”—ovat *psykologisesti* määriteltyjä ilmiöitä. Kuitenkin tämä on varmasti paikkansapitämätöntä. Bisnessyklin psykologinen selitys, tarkkaan ottaen, on mahdoton ja sen selityksenä pitäminen sisältää kategorisen virheen: Bisnessyklit ovat ilmiselvästi todellisia tapahtumia yksilöiden kokemina, mutta heidän kokeminaan ilmenneenä heidän ulkopuolellaan todellisten hyödykkeiden ja todellisen vaurauden maailmassa. Uskomukset, tuntemukset, odotukset, optimismi ja pessimismi ovat toisaltaan *psykologisia* ilmiöitä.

On mahdollista ajatella jonkin psykologisen ilmiön vaikuttavan johonkin toiseen. Mutta on mahdotonta kuvitella psykologisella ilmiöllä tai tunnetilalla olevan mitään suoraa vaikutusta ulkoisen maailman todellisten asioiden ja hyödykkeiden lopputuloksiin. Ainoastaan *tekojen* kautta voidaan todellisten tilanteiden suuntaan vaikuttaa, jokaisen bisnessyklin selityksen täytyy näin välttämättä olla *prakseologinen* (vastakohtana psykologiselle). Itse asiassa Keynesin psykologinen bisnessykliteoria *ei pysty selittämään lainkaan miksi mitään todellista tapahtuu.*

Kuitenkin reaali maailmassa ihmisten täytyy toimia ja tulee jatkuvasti allokoida ja allokoida uudelleen niukkoja resursseja arvotettuihin päämääriin. Ei ole mahdollista *toimia* sattumanvaraisesti, vaikka Keynes haluaisi näin olevan, koska toimintaa välttämättä rajoittaa todellinen niukkuus, johon psykologiallamme ei voida vaikuttaa lainkaan. Keynesin teoria ei myöskään selitä miksi yrittäjien mielialojen vaihteluista seuraisi mitään *erityistä* liiketoiminnan heilahtelujen kaavaa—kuten nousu- ja laskukausien sykli, jota hän oletetusti haluaa selittää—minkä tahansa muun ymmärrettävän heilahtelujen kaavan sijaan.

Toisen syy kapitalismin epävakauteen ja sosialistisen ratkaisun suotavuuteen, Keynesin mukaan, on kapitalismin sisäsyntyiset stagnaatiolliset taipumukset. Hänen stagnaatioteoriansa ytimessä on huomio, jonka hän lainaa Hobsonilta ja Mummeryltä ja tukee, ”että nykyisten teollisten yhteisöjen normaalissa tilassa, kulutus rajoittaa tuotantoa eikä tuotanto kulutusta” (Keynes 1936: 368).[21] Tämän ollessa yksi hänen aksioomistaan, voi ainoastaan pötypuhetta seurata.

Stagnaatio juontuu kulutuksen puutteesta. ”Siihen pisteeseen saakka kunnes täystyöllisyys vallitsee,” Keynes kirjoittaa, ”pääoman kasvu ei riipu lainkaan alhaisesta alttiudesta kuluttaa, vaan päinvastoin on sen rajoittamana” (ibid.: 372-73). Tämä yhdistettynä tähän alikulutuksellisuuden väittämään on ”perustavanlaatuinen psykologinen laki, josta olemme oikeutetut olemaan riippuvaisia suurella luottamuksella sekä *a priori* meidän tiedostamme ihmisen luonteesta että kokemuksen yksityiskohtaisista tosiasioista, on että ihmiset ovat taipuvaisia keskimäärin ja yleensä lisäämään kulutustaan heidän tulojensa noustessa, mutta ei niin paljon kuin heidän tulojensa kasvu” (ibid.: 96). ”Yleensä, ...suurempi tulojen osuus [tullaan] säästämään reaalityulojen kasvaessa” (ibi.: 97, 27ff).

Yksistään tämä toinen laki, joka on hyväksytty tässä vakuuttavaksi argumentoinnin vuoksi (paitsi lisäyksellä, että kulutus ei voi luonnollisesti koskaan pudota nolnaan), ei vaikuta ilmaisevan mitään ongelmaa. Entä sitten? Jos säästöt ylisuhteellisesti kasvavat lisääntyvien tulojen kanssa, sitä parempi yhteiskunnan tuotolle.[22] Mutta luonteenomaisesti Keynes liittää tämän lain väitteeseen, että tuotantoa rajoittaa kulutus, ja tämän jälkeen hänellä ei ole mitään vaikeuksia todistaa haluamaansa.

Jos kulutus rajoittaa tuotantoa, ja jos kuluttamattomuus nousee kasvavien tulojen kanssa, tällöin tästä itse asiassa ei vaikuta seuraavan että kasvavat tulot pitävät sisällään niiden oman kumoutumisensa lisääntyvällä kuluttamattomuudella, joka puolestaan rajoittaa tuotantoa jne. Ja jos näin on, tästä näyttää myös seuraavan, että vauraampien yhteiskuntien, jotka ovat kuluttamatta enemmän, tulisi erityisesti kärsiä tästä ”stagnitismista” sekä että missä tahansa yhteiskunnassa tulisi rikkaiden, jotka eivät-kuluta lisää, myötävaikuttaa eniten talouden stagnaatioon. (Lukuun ottamatta ”pientä” ongelmaa, jota ei voida selittää tämän teorian perusteella, nimittäin kuinka yksilöt tai yhteiskunnat alkujaankaan voisivat olla vauraampia kuin toiset!)

Joka tapauksessa Keynes hyväksyy nämä johtopäätökset tosina.[23] Tämän mukaisesti ja jälkeen hän esittää suosituksensa kuinka stagnaatiosta päästään eroon. ”Kattavan investointien sosialisoinnin” lisäksi Keynes ehdottaa toimenpiteitä kulutuksen elvyttämiseksi, erityisesti tulojensiirtoja rikkailta (alhaisen kulutustaipumuksen henkilöiltä) köyhille (korkean kulutustaipumuksen henkilöille):

”Tähdätessä yhteiskunnallisesti kontrolloituun investointitasoon yhdessä progressiivisesti laskevan pääoman rajatehokkuuden kanssa, minun tulisi tukea samaan aikaan kaikenlaisia toimenpiteitä kulutustaipumuksien lisäämiseksi. Sillä on epätodennäköistä, että täystyöllisyyttä voidaan ylläpitää, teimme investoinneille mitä tahansa nykyisellä kulutustaipumuksilla. Näin ollen molemmille toimintamalleille on tilaa toimia samaan aikaan: edistää investointeja ja samaan aikaan edistää kulutusta, ei ainoastaan tasolle, jota nykyinen taipumus kuluttaa vastaisi lisääntyneille investoinneille, vaan vielä korkeammalle tasolle.” (ibid.: 325)[24]

Mutta kuinka tällainen samanaikainen investointien ja kulutuksen edistäminen tulojen lisäämiseksi on ymmärrettävä mahdolliseksi?

Itse asiassa Keynes antaa hänen omat muodolliset määritelmänsä käytetyistä termeistä: ”Tulot = kulutus + investoinnit; säästöt = tulot – kulutus; sen vuoksi säästöt = investoinnit” (ibid.: 63).[25] Näiden määritelmien perusteella yhtäaikainen kulutuksen ja investointien lisäys annetuista tuloista on käsitteellisesti mahdotonta!

Keynes ei ole kuitenkaan paljoakaan vaivautunut tällaisista ”yksityiskohdista.” Saadakseen haluamaansa hän yksinkertaisesti siirtää, täysin ilman mainintaa, termiensä merkitystä. Hän hylkää yllä lainatut muodolliset määritelmänsä, koska

näistä seuraisi tällainen mahdottomuus, ja hän omaksuu uuden merkityksen termille ”säästöt.” Kuluttamattomien tulojen sijaan ”säästöt” tulevat hiljaisesti tarkoittamaan ”hamstrausta,” toisin sanoen toimintaa jossa ei kuluteta rahaa *joko* kulutus- tai pääomahyödykkeisiin (katso Hazlitt [1959] 1973: 120-33). Näin tulokset saadaan helposti oikeanlaisiksi. Sillä nyt säästöt eivät enää vastaa investointeja: ja säästöt, määritettynä *ei*-kuluttamisen toimintana, saavat automaattisesti negatiivisen sävyn, investointien ja kulutuksen saadessa positiiviset ilmaukset.

Lisäksi nyt tulee aina olla huolissaan luonnostaan säästöjen investointien ylittämisestä, tai siltä se vaikuttaa, sillä tämä vaikuttaisi vihjaavan jonkin vuotavan ulos taloudesta ja tulot (määritettynä investoinnit + kulutus) tulevat jotakuinkin vähentyneiksi. Keynes on epäilemättä huolissaan tästä mahdollisuudesta. Hän kutsuu sitä ”krooniseksi taipumukseksi läpi ihmiskunnan historian alttiudeksi säästä ollakseen vahvempi kuin vaikuttimeksi investoida” (Keynes 1936: 367). Ja tämä krooninen taipumus tulee erityisesti mainita, jos tulot ovat korkeita, sillä tällöin kuten meille on kerrottu, säästöt saavuttavat erityisen korkean osuuden tuloista.

Mutta ei syytä huoleen: jos jokin vuotaa ulos, jotain voi myös valua sisään. Jos säästöt nähdään kuluttamattomana rahana, tällöin säästöt voidaan saattaa olemassaoloonsa erittäin yksinkertaisesti valtion rahan luonnin keinoin kompensoidakseen ulosvirtausta, joka pyrkii kasvamaan tulojen lisääntyessä. Toki on olemassa vaara, että nämä kompensoivat ”yhteisölliset säästöt” tulevat välittömästi valumaan taas pois lisättyinä yksityissektorin käteishamstraukseen (koska Keynesin mukaan uutena luodut säästöt alentaisivat korkotasoa, ja tämä puolestaan lisäisi kapitalistien likviditeettipreferenssiä vastavoimana tällaiselle taipumukselle ja ”pitääkseen pääoman niukkana” keinotekoisesti.). Mutta kuten tiedämme tämä voidaan hoitaa ”investoinnit sosialisoidamalla,” sekä eräillä geselliläisiksi leimatuilla rahasuunnitelmilla: ”leimatun rahan ajatus on kestäväällä pohjalla” (ibid.: 357).

Sen jälkeen kun säästöt ja investoinnit tehdään julkisesti—valtion agentin avulla, kuten Keynes sanoisi—ja kaikki raha on kulutettu, ilman enää pidä-asiat-niukkoina motiivia esteenä, ei ole itse asiassa enää mitään ongelmaa lisätä kulutusta ja investointeja samanaikaiseksi. Koska säästöistä on tullut kuluttamatonta rahaa ja uusi luotu raha ja luotto ovat yhtä ”aitoja” kuin mikä tahansa muu, koska näitä ei

”pakoteta” kenellekään, säästöjä voidaan luoda kynää käyttäen.[26] Ja koska valtio, päinvastoin kuin niukkuutta-hyväksikäyttävät kapitalistit, voi varmistaa että nämä ylimääräiset aidot säästöt tosiaankin kulutetaan (sen sijaan että ne vaeltaisivat hamstraukseen), mikä tahansa lisäys rahan ja luottojen tarjontaan valtion väliintulon avulla lisää kulusta ja investointeja yhtäaikaisesti ja näin edistää tuloja kahdesti.

Pysyvä inflaatio on Keynesin lääke kaikkeen. Se auttaa ylittämään stagnaation; sen lisäys ylittää vielä vakavamman edistyneempien yhteiskuntien stagnaatiokriisit. Lopulta kun stagnaatio on voitettu, yhä enemmän inflaatiota tulee hävittämään niukkuuden yhdessä sukupolvessa.[27]

Kuitenkaan ihmeet eivät lopu tähän. Mikä on tämä vuoto, nämä investoinnit ylittävä säästöjen ylijäämä, josta kaikki nämä vaarat koostuvat? Keynes pyrki torjumaan tällaiset ajatukset pyytämällä meitä jälleen kerran pidättäytymään logiikan käytöstä talouteen. ”Nykyaikainen ajattelu,” hän kirjoittaa, ”on yhä huomion läpätunkemaa, että jos ihmiset eivät kuluta rahojaan yhdellä tavalla, he tulevat kuluttamaan ne toisella” (ibid.: 20). On vaikea kuvitella kuinka tämä nykyaikainen ajatus voisi mahdollisesti olla väärä, mutta Keynes piti sitä vääränä. Hänelle oli olemassa kolmas vaihtoehto. Jokin, taloudellinen hyödyke, ajateltaisiin yksinkertaisesti katoavan olemassaolostaan, ja tämä tarkoittaa vaikeuksia.

”Yksilön säästämisen teko tarkoittaa—niin sanotusti—päätöstä olla *ilman* päivällistä tänään. Mutta siitä *ei* seuraa päätöstä syödä päivällistä tai ostaa paria saappaita viikkoa myöhemmin tai vuotta myöhemmin tai kuluttaa jotain tiettyä asiaa jonain tiettyinä päivinä. Näin se alentaa tämän päivän päivällisten liiketoimintaa kannustamatta liiketoimintaa valmistautumaan johonkin tulevan kulutuksen toimintaan. Se ei ole korvaa nykyistä kulutuskysyntää tulevilla kulutuskysynnällä, — se on tällaisen kysynnän netto *heikentyminen*.” (ibid.: 210)

Silti kaksiarvologiikan kriittisyys ei aivan vielä murene. Kuinka voi olla mitään jonkin netto vähenemistä? Mitä ei kuluteta kulutushyödykkeisiin tai pääomahyödykkeisiin täytyy yhä olla kulutettuna johonkin muuhun—nimittäin, käteiseen. *Tämä ammentaa tyhjiin kaikki vaihtoehdot*. Tulot ja varallisuus voidaan ja tulee allokoida kulutukseen, investointeihin tai käteiseen.

Keynesin heikentyminen, vuoto, säästöjen ylijäämä investoinneista, on tuloja

käytettynä, tai lisättyinä, käteishamstraukseen. Mutta tällaisella lisääntyneellä käteisen kysynnällä ei ole vaikutusta reaalitytöihin, kulutukseen tai investointeihin, kuten on jo tullut selitettyä. Yhteiskunnan rahavaran ollessa annettu, yleinen kasvu käteisen kysynnässä voi ainoastaan ajaa alas ei-rahallisten hyödykkeiden rahahintoja. Mutta entä sitten? [28]

Nominaalitytöt, toisin sanoen rahassa määritetyt tulot, tulevat laskemaan; reaalitytöt ja reaalitytön kulutus/investointi –suhde pysyy muuttumattomana. Ja ihmiset matkan varrella saavat mitä haluavat, toisin sanoen reaalitytön lisäyksen käteisvarantoihinsa sekä rahallisen yksikön ostovoimaan.

Tässä ei ole mitään stagnaattista, tai kuluttavaa tai vuotavaa, ja Keynes *ei ole tarjonnut teoriaa stagnaatiosta lainkaan* (ja luonnollisesti tämän myötä ei myöskään teoriaa kuinka stagnaatiosta päästään eroon). Hän on ainoastaan antanut täysin normaalille ilmiölle, kuten laskeville hinnoille (aiheutuneena lisääntyneestä kysynnästä rahalle tai laajentuneesta tuotannollisesta taloudesta), huonon maineen kutsuessaan sitä ”stagnaatioksi” tai ”taantumaksi” tai seurausta efektiivisen kysynnän puutteesta, löytääkseen uuden tekosyyän hänen omille inflatorisille suunnitelmilleen. [29]

Tässä meillä on siis Keynes: 1900-luvun tunnetuin ”taloustieteilijä.” Vääristä työllisyyden, rahan ja koron teorioista hän on suodattanut fantastisen väärän teorian kapitalismista ja paperirahalla nousevasta sosialistisesta paratiisista.

Alkuperäinen artikkeli: [The Misesian Case against Keynes](#)

Huomautukset:

[1] Taloustieteen perusteista, katso Mises (1978b, 1981, 1985), Rothbard (1979) ja Hoppe (1983, 1988). Kilpailevasta positiivisesta taloustieteen näkemyksestä, jonka mukaan talouden lait ovat empiirisen vahvistuksen tai hylkäämisen alaisia hypoteeseja (hyvin paljon fysiikan lakien tapaan), katso Friedman (1953).

[2] Aikapreferenssistä, katso osio I.3.

[3] ”Yksilö uskoo löytävänsä myöhemmin palkitsevan työn asuinpaikassaan ja ammatissa, josta hän pitää enemmän ja johon hänet on koulutettu. Hän pyrkii välttämään kuluja sekä muita haittoja ammatista toiseen siirtymisessä. Saattaa olla

erityisiä olosuhteita lisäämässä näitä kuluja... Kaikissa näissä tapauksissa yksilö valitsee tilapäisen työttömyyden, koska hän uskoo tämän valinnan maksavan paremmin pitkässä juoksussa” (Mises [1949] 1966: 598-99).

[4] ”Järjestelmässä ilman muutosta, jossa ei ole minkäänlaista epävarmuutta tulevaisuuden suhteen, kenenkään ei tarvitse pitää käteistä. Jokainen yksilö tietää tarkalleen minkä määrän rahaa hän tulee tarvitsemaan minä tahansa tulevana päivänä. Sen vuoksi hän pystyy lainamaan kaikki vastaanottamansa varat tavalla jolla lainat erääntyvät päivänä jolloin hän tarvitsee niitä” (Mises [1949] 1966: 249; katso myös Rothbard [1962] 1970: 280).

[5] Katso Rothbard ([1962] 1970: 669–71). ”Hyödykkeet ovat käyttökelpoisia ja niukkoja, ja mikä tahansa hyödykkeiden lisäys on yhteiskunnallisesti hyödyllistä. Mutta raha ei ole hyödyllistä suoraan, vaan ainoastaan vaihdannoissa... Kun rahaa on vähemmän, rahallisen yksikön vaihtoarvo nousee; kun rahaa on enemmän, rahallisen yksikön vaihtoarvo laskee. Teemme johtopäätöksen ettei ole olemassa ”liian vähää” tai ”liian paljoa” rahaa, sillä, oli yhteiskunnallinen rahavaranto mikä tahansa, rahan edut hyödynnetään aina täydessä laajuudessaan” (Rothbard [1962] 1970: 670; katso myös Rothbard 1983).

[6] Koron aikapreferenssiteoriasta, katso W.S. Jevons (1965), E. von Bohm-Bawerk (1959), R. Strigl (1934), F.A. Fetter (1977) ja R.B. Garrison (1979, 1988).

[7] Varmasti kaikki pidemmät tuotantoprosessit eivät ole tuottavampia kuin lyhyemmät; mutta oletuksella että ihmiset, aikapreferenssin rajoittamina, tulevat väistämättä ja kaikkina aikoina valitsemaan lyhimmän mahdollisen menetelmän tietyn tuotannon tuottamiseen, tällöin mikä tahansa lisäys tuotantoon voidaan—prakseologisesti—saavuttaa ainoastaan jos tuotantorakennetta on pidennetty.

[8] Valtion roolista vaurauden muodostumisen tuhoamisessa, katso Rothbard (1977) and Hoppe (1989d).

[9] Businessyklin teoriasta, katso Misesin alkuperäinen panos (Mises 1971); hänen ensimmäinen yksityiskohtaisempi versio on Mises (1928 1978a). Katso myös Hayek (1939b, [1935] 1967c). Hayekin teokset julkaistiin ensikerran 1929, vast. 1931; On mielenkiintoista huomata että Hayek, joka sai Nobelin palkinnon 1974, Misesin kuolinvuonna, panoksestaan Mises/Hayek businessykliteoriaan, ilmiselvästi antaa virheellisen kuvan Misesin saavutuksista tämän teorian kehityksessä. Hänen vuoden 1931 *Prices and Production*, ensimmäisessä itävaltalaisen businessykliteorian englanninkielellä ilmestyneessä esityksessä, Hayek tuo esiin Misesin aikaisemman vaatimuksen kuuluisuudesta. Kuitenkin vaikka hän viittaa Misesin 1928 teokseen (viitattuna yllä), hän virheellisesti väittää että Misesin panos teoriaan oli pohjimmiltaan rajoittunut vain muutamiin huomautuksiin hänen alkuperäistä vuoden 1912 teoksestaan; Katso Strigl (1934), Robbins (1971), Rothbard (1983a), Mises, Haberler, Rothbard ja Hayek (1983), Hoppe (1983), Garrison (1986, 1988).

[10] Katso myös R. Garrison 1988b. Katso myös psykologisten (verrattuna prakseologisen) businessykliteorioiden kritiikki, II.4.

[11] Keynesiläisestä kirjallisuudesta, katso S. Harris (1948a), A. Hansen (1953);

Keynesin vastaisesta kirjallisuudesta, katso H. Hazlitt ([1959] 1973, 1984).

[12] Tässä kohtaa Keynes lupaa vaihtoehdoisen määritelmän annettavan sivulla 26; paljastavasti tällaista määritelmää ei löydy sieltä tai muualtakaan kirjasta!

[13] Mises selittää: ”Oletetaan että on vain kultarahaa ja ainoastaan yksi keskuspankki. Perättäisessä kehityksessä kohti tasaisesti pyörivää talouden tilaa kaikki yksilöt ja yritykset rajoittavat askel kerrallaan käteisvarantojaan ja näin vapautuneet kultamäärät virtaavat ei-rahalliseen—teolliseen—käyttöön. Kun tasaisesti pyörivän talouden tasapaino lopulta saavutetaan, ei ole enää käteisvarantoja; kultaa ei enää käytetä rahallisiin tarkoituksiin. Yksilöt ja yritykset omaavat vaateita keskuspankkia kohtaan, josta jokainen osa erääntyy tarkalleen vastaten määrää jonka he tulevat tarvitsemaan vastaavina päivämäärinä velvoitteidensa suorittamiseksi. Keskuspankki ei tarvitse reservejä, koska sen asiakkaiden päivittäisten maksujen kokonaissumma vastaa ottojen kokonaissummaa. Itse asiassa kaikki maksusuoritukset voidaan suorittaa pankin kirjanpidon kautta ilman turvautumista lainkaan käteiseen. Näin tämä järjestelmän ’raha’ ei ole vaihdannan väline; se ei ole rahaa ollenkaan; se on ainoastaan *numeraire*, eteerinen ja määrittämätön laskennallinen yksikkö sen epämääräisen määrittämättömässä luonteessa, jolle joidenkin ekonomistien mielikuvitus ja monien maallikoiden virheet ovat erheellisesti yhdistäneet rahalle” (Mises [1949] 1966: 249).

[14] Keynes tunnistaa rahalla olevan myös jotain tekemistä epävarmuuden kanssa. Kuitenkin tässä osoitettu perustavanlaatuinen virhe hänen rahan teoriassaan nousee esiin uudelleen, kun hän ei yhdistä rahaa epävarmuuteen sinänsä, vaan tarkemmin ilmaistuna korkotasojen epävarmuuteen. ”Välttämätön olosuhde [rahan olemassaololle],” hän kirjoittaa, ”on epävarmuuden olemassaolo tulevasta korkotasosta” (Keynes 1936: 168–69). Katso myös seuraava keskustelu.

[15] Absurdeista seurauksista oletukseen funktionaalisista—enemmän kuin kausaalista—suhteista, katso keskustelu osiossa II.3 alla.

[16] Katso myös Keynesin ylistävät huomaukset merkantilistisesta taloudesta, ja erityisesti, S. Gesell, tämän näkemyksen edeltäjinä (Keynes 1936: 341, 355).

[17] Katso myös Hazlitt ([1959] 1973: 231–35). Entäpä vaikuttavan ilmeinen vastaväite, että rahallisen luoton ekspansio, jonka kautta Keynes halua tuoda korkotason laskun nolleen, ei ole muuta kuin paperin laajentamista ja niukkuuden ongelmassa on kyse ”todellisista” hyödykkeistä, joka voidaan ylittää ainoastaan ”aidoilla säästöillä”? Tähän hän antaa seuraavan hassun vastauksen: ”Huomio että luoton luominen pankkijärjestelmällä mahdollistaa investoinnit joihin ”ei mikään aito säästäminen” pysty vastaamaan” (Keynes 1936: 82), toisi sanoen, ”ajatus siitä, että säästöt ja investoinnit ... voivat erota toisistaan, voidaan uskoakseni selittää optisella harhalla” (ibid.: 81). ”Tästä päätöksestä seuraavat säästöt ovat yhtä aitoja kuin mitkä tahansa muutkin säästöt. Ketään ei voida houkuttaa omistaan ylimääräistä rahaa vastaten uutta pankkiluottoa ellei hän tarkoituksella suosi pitää ylimääräistä rahaa jonkin muun varallisuuden muodon sijaan” (ibid.: 83). ”Uutta rahaa ei ”pakoteta” kenellekään” (ibid.: 328). Kuten Henry Hazlitt mainitsee, ”Samalla perusteella voimme luoda minkä tahansa haluamamme määrän uusia ”säästöjä” yön yli, pelkästään painamalla tämän määrän uutta paperirahaa, koska joku tulee välttämättä

ottamaan nämä uudet paperirahat” (Hazlitt [1959] 1973: 227).

[18] Katso Keynes (1936: 129ff., 336ff., 348ff.). Keynesin roolista todellisessa kultakannan tuhoamisessa, katso Hazlitt (1984).

[19] Alaviitteessä hän lisää, ”1800-luvun sanonta, lainattuna Bagehotilta, että ’Matti Härkä’ kestää monia asioita, mutta hän ei voi kestää kahta prosenttia.” Keynesin salaliittoteoriasta, katso Hazlitt ([1959] 1973: 316–18).

[20] Keynesin sosialismi ei kuitenkaan ollut bolsevikkien kannattamaa proletariaattista tasa-arvoista versiota. Tätä Keynes ainoastaan halveksui. Hänen sosialisminsa oli fasismiin tai natsismiin lajiketta. Hänen *Yleisen Teoriansa* saksankielisen laitoksen esipuheessa (joka ilmestyi vuoden 1936 lopulla) hän kirjoittaa: ”Kuitenkin tuotannon teoria kokonaisuutena, jota tämä kirja pyrkii tarjoamaan, on paljon helpompi omaksua totalitaarisen valtion olosuhteisiin, kuin tietyn tuotoksen tuotannon ja jakelun teorian tuottaminen vapaan kilpailun ja suuren määrän *laissez-faire* olosuhteita alaisena.”

[21] Keynesiläisestä stagnaation teoriasta, katso Hansen (1941); kritiikistä, katso G. Terborgh (1945) ja Rothbard (1987).

[22] Itse asiassa Keynes kertoo meille, että *säästöt ovat lähtökohtaisesti identtisiä investointien kanssa* (Keynes 1936: 63), ”että kulutuksen ylittävä ylimäärä tuloista, jota kutsumme säästöiksi, ei voi erota lisäyksestä pääomalaitteisiin, jota kutsumme investoinniksi” (ibid.: 64). Tällöin kuitenkin vähentynyt osuus kulutuskustannuksista täytyy lähtökohtaisesti kulkea käsi kädessä lisääntyneiden investointien kanssa, ja tämä johtaisi korkeampiin tuleviin tuloihin, yhä suurempaan absoluuttiseen kulutukseen ja yhä suurempiin absoluuttisiin ja suhteellisiin säästöihin ja investointeihin. Tosiaankin, missä tässä on ongelma?

[23] Keynes kirjoittaa, ”Jos potentiaalisesti vauraassa yhteisössä taipumus investoida on heikko, tällöin sen potentiaalisen vaurauden hengessä, efektiivisen kysynnän periaatteen toiminta tulee houkuttelemaan sitä vähentämään sen todellista tuotosta kunnes, sen potentiaalisen vaurauden hengessä, siitä on tullut niin köyhä, että sen ylijäämä kulutuksesta on riittävästi vähentynyt vastaamaan heikkoutta taipumukseen investoida.” (Keynes 1936: 31). Tai: ”Sitä paitsi mitä suurempi kulutus johon olemme etukäteen valmistautuneet, sitä vaikeampi on löytää jotain lisää johon varustautua etukäteen, ja valitettavasti sitä suurempi on tulojemme ja kulutuksemme välinen marginaali. Joten epäonnistuen joillain uusilla keinoilla, tähän arvoitukseen ei ole olemassa, kuten tulemme näkemään, mitään ratkaisua paitsi että tulee olla riittävä työttömyys pitääkseen meidät niin köyhinä että kulutuksemme vajoaa tulojamme enemmän muttei enempää kuin vastaava fyysinen varustautuminen tulevaan kulutukseen, jota se maksaa tuottamaan tänään” (ibid.: 105).

[24] Tai, ”parannus löytyy erinäisissä suunnitelluissa toimenpiteissä lisätä taipumusta kuluttaa tulojen uudelleenjaolla tai muutoin” (Keynes 1936: 324).

[25] On tyypillistä Keynesin vaurauden filosofialle, että hän saa asiat päinvastaiseksi myös tässä. Oikeat määritelmät ovat: valmistettu tuote = tulot; tulot – kulutus = säästöt; säästöt = investoinnit Mistä Keynesin tulot tulevat?

[26] Tästä, katso huomautus [17]

[27] Keynesin pysyvän inflaation ohjelmasta, katso myös tämä maininta kaupankäynnin syklistä: ”Oikea lääke kaupankäynnin syklille ei löydy nousukausien hävittämisestä ja meidän pitämisessä pysyvästi osittaisessa taantumassa; vaan laskukausien, ja näin pitäen meidät pysyvästi puolittaisessa noususuhdanteessa” (Keynes 1936: 322). Vastaus luottoekspansioon on näin siis lisää luottojen laajentamista.

[28] Päinvastoin kuin Keynesin hienostuneet pelot, rahan kysyntä ei voi koskaan olla ääretön, koska kaikkien täytyy välttämättä kuluttaa joskus (ja eivät voi enää pitkittää kulutusta), ja näissä pisteissä likviditeettipreferenssi on varmasti rajallinen.

[29] Toinen Keynesin stagnaatioteorian elementti on yhtäläillä väärä. Saattaa pitää paikkansa, että säästöt vastaten investointeja kasvavat ylisuuressa suhteessa kasvavien tulojen kanssa—vaikka se ei voi koskaan saavuttaa 100 prosenttia. Silti tämän tilanteen ei tulisi varmasti huolestuttaa ketään tuotetun yhteiskunnallisten tulojen suhteen. Kuitenkaan *ei* pidä paikkaansa, että säästöt hamstrauksen merkityksessä kasvavat lisääntyvien tulojen kanssa ja että suurin vuoto tapahtuu rikkaiden ja vauraiden yhteisön keskuudessa. Päinvastainen pitää paikkansa. Jos reaalitytulot kasvavat, koska talous, ylimääräisten säästöjen tukemana, laajenee, tällöin rahan ostovoima kasvaa (rahavarannon olleessa annettu). Mutta korkeammalla rahayksikön ostovoimalla, kysytyn rahan määrä putoaa (rahankysynnän aikataulun olleessa annettu). Näin jos mitään, niin vuodon/stagnaation ei-ongelman pitäisi itse asiassa vähetä, kasvamisen sijaan, lisääntyvällä varallisuudella.

This essay was originally published in *Dissent on Keynes, A Critical Appraisal of Economics*. Edited by Mark Skousen. pp.199–223. Published under the auspices of the Ludwig von Mises Institute © 1992. Praeger, New York, Westport, Connecticut, London (1992).